

OP Gruppens risk- och
kapitaltäckningsrapport 2022

OP Gruppen

Innehåll

Inledning.....	2
1 OP Gruppens riskhantering.....	3
1.1 OP Gruppens principer för riskhantering	3
1.1.2 OP Gruppens betydande risker: allmän översikt.....	3
1.1.2. OP Gruppens riskhantering.....	4
1.1.2.1. OP Gruppens risktagning.....	4
1.1.2.2. Likviditetsstrategi och strategi för kapitalhantering.....	5
1.1.2.3. Ansvar för riskhanteringen hos OP Gruppens ledning samt uppläggning av riskhantering	6
1.1.2.4. Mål för OP Gruppens riskhantering.....	7
1.1.2.5. Metoder för och utförande av riskhanteringen i OP Gruppen.....	7
1.1.2.6. Oberoende riskövervakning och riskanalys som utförs av OP Gruppens riskhantering	8
1.1.3. OP Gruppens betydande risker: källor och hantering.....	9
1.1.3.1. Definitioner av och källor för betydande risker	9
1.1.3.2. Risker i bankrörelsen.....	15
1.1.3.3. Riskerna i försäkringsverksamheten	24
1.1.3.4. Risker på gruppnivå.....	27
1.2 Deklaration om att arrangemangen för riskhantering är tillfredsställande samt riskförklaring	34
2 OP Gruppens kapitaltäckning.....	35
2.1 OP-sammanslutningens kapitalbas och kapitaltäckning.....	35
2.1.1 Kapitalbas.....	35
2.1.2 Totalt riskvägt exponeringsbelopp.....	36
2.1.3 Nyckeltal för kapitaltäckningen	37
2.2 Finans- och försäkringskonglomeratets kapitaltäckning	39
3 Underskrifter	40

Inledning

OP Gruppen ger ut information om riskhanteringen och kapitaltäckningen för 2022 i denna OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport samt i OP-sammanslutningens Pelare III-tabeller. Rapporterna innehåller information om OP Gruppens riskhantering och kapitaltäckningen i sammanslutningen av andelsbankers finansiella företagsgrupp i enlighet med avdelning åtta i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 (CRR) och Europeiska bankmyndighetens riktlinjer, det vill säga den så kallade Pelare III-informationen.

I den första delen av risk- och kapitaltäckningsrapporten redogörs för de kvalitativa uppgifterna om OP Gruppen, det vill säga principerna för risktagning och riskhantering samt principerna för kapitalutvärdering, den av högsta ledningen godkända deklARATIONEN om att arrangemangen för riskhantering är tillfredsställande, riskförklaringen samt riskhanteringsnyckeltal som beskriver OP Gruppens riskhanteringsförmåga och riskvillighet i förhållande till OP Gruppens verksamhet och betydande risker. I den andra delen redogörs för de centralaste uppgifterna om OP Gruppens kapitaltäckning samt finans- och försäkringskonglomeratets kapitaltäckning.

OP-sammanslutningens forbundna tabeller i enlighet med Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer offentliggörs i Excel-format i OP-sammanslutningens Pelare III-tabeller 2022 på engelska. Informationen baserar sig på den konsoliderade kapitaltäckningen för kreditinstitut i sammanslutningen av andelsbanker, så informationen är inte direkt jämförbar med den övriga information om OP Gruppen som offentliggjorts.

OP Gruppen publicerar OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport årligen. I OP-sammanslutningens Pelare III-tabeller, som ges ut kvartalsvis, ingår dessutom uppgifter som enligt regleringen ska offentliggöras oftare än en gång per år.

Information om riskhanteringen finns förutom i den här rapporten även i andra rapporter i OP Gruppens årliga rapporthelhet. I OP Gruppens bolagsstyrningsrapport 2021 finns ett sammandrag av principerna för OP Gruppens risktagning och riskhantering. I OP Gruppens verksamhetsberättelse och bokslut 2021 ingår de delar av riskhanteringsprinciperna som krävs enligt bokslutsbestämmelserna (bokslutsnot 2 samt noterna 46–83) och en översikt över affärsrörelsernas riskposition som en del av verksamhetsberättelsen.

Uppgifterna om OP Gruppens bolagsstyrningssystem finns på OP Gruppens webbsidor om bolagsstyrning (op.fi – OP Gruppen – Info om gruppen – Administration) och i OP Gruppens bolagsstyrningsrapport. Ersättningssystemen och förfaringssätten beskrivs i ersättningspolicyn för OP Gruppens organ och ersättningsrapporten för OP Gruppens organ, i bokslutsnot 10. samt på OP Gruppens webbsidor om ersättningar (op.fi – OP Gruppen – Info om gruppen – Administration – Ersättningar).

Upplysningar kan utelämnas i OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport och i OP-sammanslutningens Pelare III-tabeller till den del som de är oväsentliga och deras eventuella inverkan på OP Gruppens lönsamhet, resultatkapacitet, omslutning eller kapitaltäckning är ringa. Utelämnade, oväsentliga poster behandlas i slutet av OP-sammanslutningens Pelare III-tabeller.

OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport samt OP-sammanslutningens Pelare III-tabeller är oreviderade.

1 OP Gruppens riskhantering

1.1 OP Gruppens principer för riskhantering

1.1.1 OP Gruppens betydande risker: allmän översikt

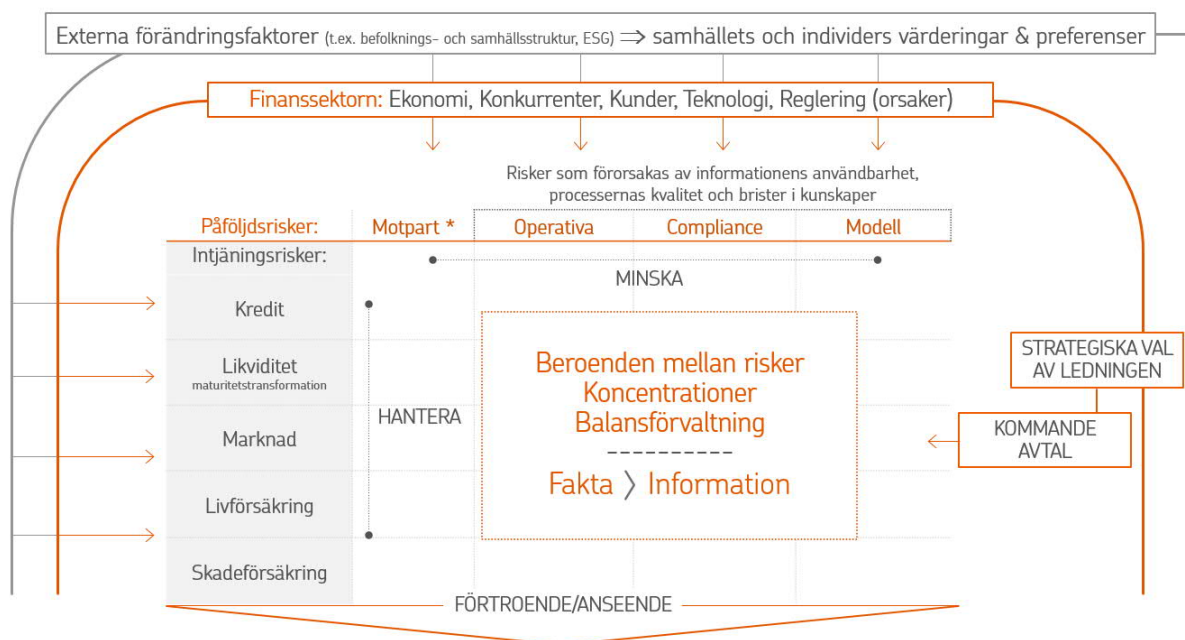
I OP Gruppen upprättas de allmänna principerna för risktagning och riskhantering så att de gäller alla funktioner, och de allmänna principerna preciseras ytterligare enligt intjäningslogiker (produkt- och tjänstekoncept). Hörnstenarna när intjäningslogiska helheter bildas utgörs av tjänster som tillhandahålls kunderna, de processer som behövs för produktionen av tjänsterna och för analyseringen och rapporteringen av verksamheten samt vilka risker tillhandahållandet av dessa tjänster medför för OP Gruppen.

På grund av karaktären av OP Gruppens affärsrörelse och bransch har riskerna två från varandra avvikande grundprinciper: OP Gruppen kan nå intjänning genom att ta risker (intjäningsrisker) eller så kan riskerna vara en konsekvens av något (påföljdsrisker). Eftersom granskningen av intjäningsrisker kräver granskning av OP Gruppens kritiska framgångsfaktorer med tanke på affärsrörelsen, grupperas källorna till intjäningsrisker och hanteringen av dem per intjäningslogik i de detaljerade beskrivningarna av betydande risker. Ett undantag utgörs av riskerna på gruppnivå, som gäller alla intjäningslogiker. Riskerna grupperas på gruppnivå i de mer detaljerade beskrivningarna av betydande risker, eftersom merparten av påföljdsriskerna är risker på gruppnivå och eftersom granskningen av påföljdsrisker fokuserar på att reducera de negativa effekterna om en risk skulle realiseras.

Bilden nedan presenterar ett sammandrag av OP Gruppens betydande risker och deras källor. Den gråa och orangea ramen utanför tabellen presenterar källorna och grundorsakerna till de betydande riskerna. Utanför tabellen beskrivs på motsvarande sätt också den negativa effekten på OP Gruppens förtroende och anseende om en risk skulle realiseras.

Viktigt att beakta i bildens tabell:

- Genom att ta intjäningsrisker kan man förorsaka påföljdsrisker utöver källorna och orsakerna till OP Gruppens externa risker.
- Samverkan mellan intjänings- och påföljdsrisker kan leda till nya risker på gruppnivå bland annat till följd av koncentrationer och beroenden mellan risker.
- På grund av intjänings- och påföljdsriskernas olika funktion, strävar gruppen i första hand efter att kontrollera intjäningsriskerna, medan den i första hand strävar efter att reducera påföljdsriskerna.

* Motpart i finansiellt avtal eller leverantör av tjänsteavtal

Den intjäningslogiska helheten Bankrörelse omfattar både segmentet Hushållsbank och segmentet Företagsbank. Den intjäningslogiska helheten Bankrörelse grupperas i riskhanteringen i tre intjäningslogiker: Bankrörelse via balansräkningen, Markets och Kapitalförvaltning. Intjäningslogiken Bankrörelse via balansräkningen delas vidare i enlighet med segmentindelningen upp i företagsbanksrörelse, hushållsbanksrörelse samt centralbanksrörelse, som i OP Gruppens segmentindelning ingår i övrig rörelse. Intjäningslogikerna liv- och skadeförsäkring hör till rörelsesegmentet Försäkring.

OP Gruppens riskhantering och säkerställande av regelefterlevnaden (compliance) bygger på principen om tre försvarslinjer. Den första försvarslinjen består av affärsrörelserna, den andra av en från affärsrörelserna oberoende riskhanteringsfunktion och compliance och den tredje av internrevisionen. Samtliga försvarslinjer har sin egen roll för att riskhanteringsprocessen ska genomföras effektivt.

I OP Gruppen samarbetar riskhanteringsens första och andra försvarslinje kontinuerligt. Genom det säkerställs att all kompetens som behövs för att utveckla och hantera verksamheten utnyttjas på förhand. Försvarslinjerna bildar tillsammans en riskhanteringsprocess som beaktar särdragen i OP Gruppens verksamhet. Den första och den andra försvarslinjens ansvar är tydligt fördelade.

- Affärsrörelserna genomför OP Gruppens strategi, svarar för planeringen av sin verksamhet, för en effektiv och högklassig implementering samt för den interna kontrollen. Bara en affärsrörelse kan fatta affärsbeslut och ansvara för kundservicens kvalitet, för verksamhetens kontinuitet samt för sitt resultat och sina risker.
- Den andra försvarslinjen bereder ett riskhanteringsregelverk för beslut av gruppens ledning, och inom ramen för det genomför den första försvarslinjen risktagningen och riskhanteringen i anslutning till den dagliga verksamheten. Den andra försvarslinjen stöder den första försvarslinjen genom att ge den råd och konstruktivt utmana den i synnerhet i frågor som gäller dess egen specialkompetens. Den andra försvarslinjen övervakar också att regleringen och OP Gruppens anvisningshelhet iakttas och den gör oberoende analyser av balansen mellan resultatet, riskerna och det kapital och den likviditet som fungerar som buffertar samt av att verksamhetens kontinuitet säkerställs även i störningssituationer.
- Internrevisionen är den tredje försvarslinjen, och den är oberoende av de övriga försvarslinjerna.

1.1.2. OP Gruppens riskhantering

1.1.2.1. OP Gruppens risktagning

OP Gruppen tar risker som ansluter sig till skötseln av dess grunduppgift. OP Gruppen betonar i all sin verksamhet en noggrant förberedd och moderat risktagning för att resultatet skäligen ska kunna förutses och för att kunderna ska kunna betjänas i enlighet med grunduppgiften även under exceptionellt svåra förhållanden.

Tillsammans med gruppens strategi bildar OP Gruppens principer för risktagning utgångspunkterna för affärsrörelsens målsättning, och de är tvingande för alla företag i OP Gruppen. OP Gruppens risktagningsprinciper styr därmed även de anvisningar för att trygga likviditeten och kapitaltäckningen som OP Gruppens centralinstitut ger medlemskreditinstituten.

Största delen av OP Gruppens resultat genereras från kundrörelsen och de intjäningsrisker som tagits och prissatts i samband med den och som beskriver OP Gruppens riskvillighet. De kvantitativa limiter som ställts i riskpolicyerna styr hanteringen av intjäningsriskerna tillsammans med övriga anvisningar.

Affärsrörelsen orsakar också påföljdsrisker, vilka OP Gruppen strävar efter att reducera. Påföljdsriskerna genererar inga intäkter, utan de realiserar som försvärad verksamhet, extra kostnader och/eller förlorat anseende.

Intjänings- och påföljdsriskerna anknyter till den nuvarande affärsrörelsen och sådana gällande avtal som företagen i OP Gruppen har ingått med sina kunder och andra motparter. Risker i den framtida affärsrörelsen kan påverka framgången under kommande år. OP Gruppen hanterar risker i den framtida affärsrörelsen genom ledningens val.

OP Gruppen ser till att företagen har en tillräcklig riskhanteringsförmåga, det vill säga risktagningsförmåga och risktagningskapacitet för att kunna förverkliga verksamhet i enlighet med intjäningsrisker och därmed i enlighet med riskvilligheten. Risktagningsförmågan är kompetens, och risktagningskapaciteten är kapital och likviditet. Risktagningsförmågan kräver bland annat kundkompetens och flexibilitet att ändra OP Gruppens risktagning. OP Gruppen

strävar efter att inom respektive affärsrörelse och på OP Grupp-nivå identifiera beroendeförhållandena mellan olika risker och de riskkoncentrationer som de ger upphov till samt efter att organisera riskhanteringen på ett ändamålsenligt sätt.

En stark risktagningsskapacitet tryggar ett kostnadseffektivt genomförande av de marknadstransaktioner som behövs (refinansiering, återförsäkring, derivat). OP Gruppen strävar efter att upprätthålla sådana kapitalbelopp och likvida medel samt en sådan finansierings- och placeringsportföljstruktur som gör det möjligt att med mycket stor sannolikhet genomföra de nuvarande affärsmodellerna och att samtidigt också trygga den strategiska flexibiliteten. Målnivån för risktagningsskapaciteten definieras med hjälp av extern kreditklassificering.

Principerna för risktagning sammanfattas till ett begränsat antal riktlinjer samt limiter, genom vilka OP Gruppens ledning beslutar hur mycket av gruppens risktagningsskapacitet som används och hur den allokeras till intjäningslogikhelheter/affärsrörelsesegment enligt gruppens strategi och riskvillighet.

Utgående från limiterna i Principerna för risktagning bereder riskhanteringen mer detaljerade förslag till limiter och andelsbankernas uppföljningsgränser i samarbete med affärsrörelserna på så sätt att de kvantitativa risker som fastställts som betydande för OP Gruppen begränsas ändamålsenligt i de intjäningsspecifika riskpolicyerna. De kvantitativa begränsningarna kompletteras av riktlinjerna i riskpolicyerna och av övriga anvisningar från riskhanteringen så att även de risker som är svårare att kvantifiera täcks. På så sätt strävar OP Gruppen efter att gruppen eller ett företag inom gruppen inte tar så stora risker i sin verksamhet att gruppens eller företagets kapitaltäckning, lönsamhet, likviditet eller verksamhetskontinuitet äventyras.

1.1.2.2. Likviditetsstrategi och strategi för kapitalhantering

OP Gruppen vill betjäna sina kunder på lång sikt och även i exceptionellt svåra marknadsförhållanden inom alla affärsområden. Ett strategiskt mål är att säkerställa en störningsfri kundrörelse i varje intjäningslogik. Man strävar efter att ordna hanteringen av likviditetsrisken så att OP Gruppens affärsrörelse tål problem i anslutning till likviditeten bättre än konkurrenternas. Hanteringen och styrningen av likviditeten i sammanslutningen beskrivs närmare i avsnittet Risker i bankrörelsen.

Inom kapitalhanteringen fattas strategiska beslut om användningen av risktagningsskapaciteten i form av kapital för risktagning, om den valda konfidensnivån för tillräckligheten hos ledningens buffert och om de poster som utgör kapitalen. Inom kapitalhanteringen fattas dessutom strategiska beslut om de affärsrörelser och risker till vilka de tillgängliga kapitalen allokeras samt ställs ratingmålet, tidshorisonten och konfidensnivån för beräkningen av kapitalkravet.

OP Andelslags styrelse godkänner förfarandena för bedömning av tillräckligheten hos OP Gruppens kapital och likviditet (ICAAP-, ORSA- och ILAAP-förfarandena, det vill säga Internal Capital Adequacy Assessment Process, Own Risk and Solvency Assessment, Internal Liquidity Adequacy Assessment Process) som en del av OP Gruppens principer för riskhantering (RAF). Riskhanteringen rapporterar till ledningen kvartalsvis i en riskanalys om förändringsfaktorer i omvärlden, OP Gruppens risker samt kapitalets och likviditetens tillräcklighet. OP Gruppens ICAAP-, ORSA- och ILAAP-bedömningar baserar sig huvudsakligen på riskhanteringsens fortlöpande analys. Styrelsens riskkommitté upprättar biträdd av riskhanteringen utlåtanden om kapitalens tillräcklighet (CAS, Capital Adequacy Statement) och likviditetens tillräcklighet (LAS, Liquidity Adequacy Statement) samt ledningens bedömning av kapitalens tillräcklighet (ORSA). Efter att styrelsen har godkänt utlåtandena sänder riskhanteringen dem till ECB samt ledningens bedömning till Finansinspektionen årligen som ett kombinerat dokument: Utlåtande om tillräckligheten hos OP Gruppens kapital samt ledningens risk- och kapitaltäckningsbedömning.

OP Gruppen beräknar beloppet av sitt kapital enligt användningsändamål och det enhetligt fastställda kapitalkravet. I det ekonomiska kapitalkravet, prissättningen, den riskbaserade lönsamheten och kapitalallokeringen används ekonomiska kriterier. Målet för bedömningen av det interna kapitalets tillräcklighet är en stabil riskmätare enligt bästa uppskattning. Mätaren baserar sig på långvariga historiska data om riskfenomenet och beaktar inbördes beroenden mellan riskfaktorer. I synnerhet riskerna relaterade till långfristiga åtaganden bedöms över cykler. Kapitalkravet beräknas både utan och efter spridningsfördelar. Den här uppfattningen om ett riskfenomens utveckling, som baserar sig på historiska data och kontinuiteten i verksamheten, kompletteras vid behov med ett scenariobaserat ytterligare kapitalkrav per affärsrörelse och på grupp-nivå.

Det ekonomiska perspektivet svarar på behov i de interna processerna, medan myndigheternas normativa perspektiv (reglering och myndighetstolkningar av den) skapar ramarna för verksamhetens kontinuitet.

Besluten som gäller kapitaltäckningen kvantifieras till tydliga numeriska mål, så att man genom att följa upp dem proaktivt kan styra den interna riskhanteringsförmågan och externa kapitaltäckningen. Genom detta säkerställs att OP Gruppens kapitaltäckning också i exceptionella fall uppfyller de interna mål och myndighetskrav som ställts för den. I sista hand är målet att säkerställa kontinuiteten i OP Gruppens verksamhet i alla situationer.

Till kapitalanvändningen ansluter sig ett internt avkastningskrav, som motsvarar kapitalets alternativkostnad. OP Gruppens risktagning binder upp kapital, och den kapitalkostnad som orsakas av det baserar sig på det interna avkastningskravet. Kapitalkostnaden allokteras till affärsrörelserna, som vidareförmedlar kostnaderna till prissättningen och kunderna i proportion till det kapital som behövs. Den långsiktiga lönsamheten baserar sig på det riskjusterade resultatet, där resultatet har ställts i relation till affärsrörelsens kapitalkrav och interna avkastningskrav.

OP Gruppens ledning bereder en kapitalplan. I planen ingår motiveringar till de strategiska besluten inom kapitalhanteringen så att motiveringarna står i linje med strategin. Kapitalplanen täcker samtidigt såväl de mål som myndigheterna ställt för kapitalutvärderingen och resolutionen som den interna synvinkeln.

1.1.2.3. Ansvar för riskhanteringen hos OP Gruppens ledning samt uppläggning av riskhantering

De principer för uppläggningsen av OP Gruppens riskhantering som OP Andelslags styrelse har fastställt och verkställande ledningen har berett är följande:

- Den verkställande ledningen bereder affärsrörelsens strategiska val, som beträffande risktagningen baserar sig på dokumentet Principer för OP Gruppens risktagning (RAS), som fastställts av centralinstitutets förvaltningsråd. I Principerna för risktagning ges riktlinjer för och motiveringar till vilka risker affärsrörelsen är beredd att ta och i vilken utsträckning. Affärsrörelserna är förpliktade att bedriva verksamheten inom ramen för dessa begränsningar.
- Den verkställande ledningen beslutar om arbetsfördelningen i anslutning till risktagning. Riktlinjer dras upp för vilka risker olika intjäningslogiska helheter kan ta, och eventuellt preciseras de risker som juridiska företag och olika funktioner inom dessa helheter kan ta. Med hjälp av riktlinjer för arbetsfördelningen och beslut om olika företags roll säkerställer man att risker inte ackumuleras okontrollerat, utan att den genomtänkta arbetsfördelningen främjar en spridning av riskerna.
- Förvaltningsstrukturen skapar en grund för att centrala principer som styr verksamheten och de policyer och instruktioner som preciserar principerna har beretts och beslutats på tillbörligt sätt, och att varje rörelse utvärderas och övervakas med hänsyn till dess kvalitet, omfattning och komplexitet på tillbörligt sätt förutom av affärsrörelsens egen uppföljning också av aktörer som är oberoende av affärsrörelsen.
- Centralinstitutets styrelse är det viktigaste beslutsorganet när det gäller uppgifter i anslutning till riskhantering. Dessutom fastställer centralinstitutets förvaltningsråd beslut som styrelsen fattat om OP Gruppens riskvillighet. Styrelsens riskkommitté biträder styrelsen i hanteringen av uppgifter som hör samman med risktagning och riskhantering. Kommittén har ingen självständig beslutanderätt. Direktionen har på beslut av chefdirektören tillsatt en riskhanteringskommitté, en styrnings- och compliance-kommitté och en balanshanteringskommitté för bankrörelsen. Kommittéerna godkänner anvisningar och beskrivningar av förfaringsätt som preciserar principerna för risktagning och principerna för riskhantering. Organens uppgifter i anslutning till riskhantering beskrivs närmare i deras arbetsordningar. OP Gruppens bolagsstyrning beskrivs närmare i OP Gruppens bolagsstyrningsrapport.
- Den verkställande ledningen ansvarar för att upprätthålla och utveckla tillräckliga resurser och kunskaper såväl i den första och andra som i den tredje linjens kontrollfunktioner.
- OP Gruppens ersättningssystem byggs upp i enlighet med gruppens grunduppgift, värden och mål samtidigt som man ser till att de är förenliga med regleringen. Ersättningarna ska inte uppmuntra till onödigt risktagning eller verksamhet som står i konflikt med kundens intresse. Compliance- och riskhanteringsfunktionerna deltar i beredningen av ersättningsprinciperna, ersättningspolicyn och ersättningssystemen samt i att fastställa metoder för övervakning av ersättningsprocesserna.

- Principerna för styrsystemet, som det solidariska ansvaret kräver, fastställer och anger riktlinjerna för centralinstitutets och dess medlemsandelsbankers bankspecifika styrsystem som det solidariska ansvaret kräver.
- Ramarna för rutinerna sätts dessutom av principerna för intern kontroll, intern styrning, god affärssed och företags säkerhet.

1.1.2.4. Mål för OP Gruppens riskhantering

Riskhanteringsprocessen är en helhet som består av alla uppgifter som gör att OP Gruppen kan säkerställa att målen för riskhanteringen uppnås:

- Affärsrörelseprocesserna skapar en grund för en förstklassig kundservice men samtidigt ska de vara kostnadseffektiva, driftsäkra och vid behov snabbt kunna återställas till funktionskick. I rörelseprocesserna genereras också alla data som behövs för utförandet av de centrala funktionerna (kundhantering, försäljning, riskhantering, ekonomi, myndighetsrapportering), för analysen av verksamheten och för rapporteringen till ledningen. Dessutom har hanteringen av dessa data ordnats på tillbörligt sätt.
- I affärsrörelserna råder en balans mellan resultatet, riskerna samt kapitalen och likviditetsreserverna, och de risker som ackumuleras till hela OP Gruppen kan identifieras och hanteras bland annat med stöd av riktlinjer för arbetsfördelningen.
- Affärsrörelsernas och hela OP Gruppens kapitaltäckning och likviditet är på sådan nivå att OP Gruppen kan fatta alla affärsrörelsebeslut helt självständigt. OP Gruppen eller dess företag har inga andra åtaganden som skulle förhindra verkställandet av de strategiska åtgärderna, åtminstone inte för en längre tid. Dessutom har OP Gruppen en operativ förmåga att anpassa sina affärsrörelseprocesser tillräckligt snabbt för att nå upp till de strategiska målen.
- Ingen intern eller extern aktör kan ifrågasätta hållbarheten i OP Gruppens solidariska ansvar.

När de ovan nämnda målen för riskhanteringen har uppnåtts, kan OP Gruppens affärsrörelser genomföra sin strategi utan att någon intern eller extern faktor avsevärt kan försvåra verksamheten. Därmed bidrar OP Gruppens riskhanteringsprocesser till att stödja verkställandet av OP Gruppens strategi och uppföljningen av verkställandet.

1.1.2.5. Metoder för och utförande av riskhanteringen i OP Gruppen

Riskhanteringsfunktionen bereder principerna för risktagning och principerna för riskhantering samt i samarbete med affärsrörelsen till varje intjäningslogiska helhet anpassade riskpolicyer som styr verksamheten i strategins riktning. Riskpolicyerna innehåller risklimiter, uppföljningsgränser och beslutsbefogenheter som de behöriga organen ska fatta beslut om. Förslagen till limiter och uppföljningsgränser ska innehålla motiveringar till hur man kommit fram till indikatorerna och nivåerna. Limiterna och uppföljningsgränserna ställer upp den övre gränsen för risktagningen. Vid en avvikelse eller ett uppenbart hot om en avvikelse i en limit eller uppföljningsgräns inleds ett eskaleringsförfarande. Riskhanteringsfunktionen säkerställer att varje intjäningslogik har andra mer exakta anvisningar för risktagning och -hantering, och att dessa anvisningar tillsammans med riskpolicyerna bildar en heltäckande styrningsram som kan tillämpas på denna verksamhet. Vid behov utarbetar riskhanteringsfunktionen själv dessa anvisningar.

Anvisningshelheten ska i mån av möjlighet på en och samma gång uppfylla två villkor:

- Helheten styr affärsrörelsen enligt strategin, begränsar rörelsens risktagning enligt riskvilligheten och främjar eftertänksamma och omsorgsfulla rutiner.
- Helheten möjliggör motiverade men begränsade affärsbeslut som avviker från principerna för risktagning och de preciserande policyerna. Därmed ska beslutsframställan genomgå en särskilt omsorgsfull beredning och tydliga motiveringar för avvikelserna ska framgå av den. Av anvisningarna för riskhanteringen ska tydligt framgå hur dessa avvikelser övervakas av det behöriga organet och vilket ansvar det övervakande organet har.

I den omfattande riskidentifieringsprocessen, som utförs minst en gång om året, kartlägger riskhanteringsfunktionen tillsammans med representanterna för affärsrörelserna och de andra interna intressenterna de faktorer som hänför sig eller kan hänföra sig direkt till OP Gruppens affärsrörelse på kort sikt och/eller som på längre sikt påverkar omvärlden och därmed återspeglar sig i OP Gruppens affärsrörelse. Även riskkoncentrationer i riskslagen identifieras och analyseras

liksom de risker och riskkoncentrationer som kumuleras på grupp nivå. I denna identifieringsprocess fästs särskild uppmärksamhet vid förändringar i inbördes beroenden. På basis av identifieringsprocessen administrerar riskhanteringsfunktionen en riskförteckning över identifierade risker och deras bakgrundsfaktorer. Utifrån resultaten av riskidentifieringsprocessen lägger riskhanteringsfunktionen årligen i principerna för risktagning fram de betydande risker inom OP Gruppen som styrelsen ska fatta beslut om innan förvaltningsrådet fastställer dem. Resultaten av riskidentifieringsprocessen används också för att upprätta riskpolicyer då riktlinjer, åtgärder, mål och limiter för riskhanteringen fastställs enligt riskhanteringsförmågan och riskvilligheten. Resultaten utnyttjas också för att upprätthålla det ekonomiska kapitalkravet och ramverket för stresstestning.

Riskhanteringsfunktionen fastställer lämpliga riskmätare för analys, kvantifiering, avgränsning och uppföljning av varje rörelse samt för dess risker. Metoderna och modellerna för riskmätningen samt databehoven relaterade till dem beskrivs och dokumenteras heltäckande. De implementeras så att olika risker kan harmoniseras inom OP Gruppen till jämförbara kapital- och likviditetsbehov.

Centrala metoder och modeller valideras innan de implementeras. Modellernas funktion följs upp efter införandet av dem.

Generellt sett ska metoderna och modellerna för riskhanteringen vara i linje med de metoder som affärsrörelsen tillämpar vid prissättningen samt med modellerna för resultatberäkningen. På det sättet kan man analysera balansen mellan resultatet, riskerna och kapitalen.

OP Gruppen använder de modeller den själv har utvecklat (interna modeller) för att mäta risker, bedöma kapitalkravet, prissättningen i affärsrörelsen och för att fastställa de värden som används i bokföringen. I modellerna beaktas att de är förenliga med OP Gruppens affärsmodell, riskvillighet och riskprofil. Deras centrala parametrar och antaganden är gemensamma för gruppen och gruppens företag.

OP Gruppen använder stresstester för att uppskatta hur olika allvarliga, men möjliga, situationer som avviker från antagandena enligt historiskt kalibrerade riskmodeller kan påverka likviditeten, riskprofilen, lönsamheten och kapitaltäckningen hos gruppen och/eller företag i gruppen. Med stresstesterna bedöms såväl effekten av enskilda riskfaktorer som effekten av samtidiga förändringar i flera variabler. I stresstesterna utnyttjas utöver olika känslighets- och scenarioanalyser också omvända stresstest. Stresstesterna stöder och kompletterar den helhetsbild som de övriga riskmätningmetoderna ger av OP Gruppens övergripande riskprofil samt utmanar den ekonomiska tillräckligheten och tillräckligheten i kapitalkravet. Med stresstester strävar man efter att täcka alla riskslag som alla riskslag som fastställts som betydande i principerna för risktagning.

När ovan nämnda infrastruktur har tagits fram, är grunden lagd för affärsrörelsernas dagliga operativa riskhantering (identifiering, analys och prissättning av risker på kund- och transaktionsnivå samt kontinuerlig uppföljning av kunderna) och för den interna kontrollen.

De transaktioner som uppkommit vid betjäningen av kunderna medför risker som OP Gruppen måste bära. Riskerna hanteras på portföljnivå inom respektive intjäningslogiska helhet. Ansvarerna på portföljnivå fördelas klart och tydligt, och de beskrivs i riskpolicyer eller andra anvisningar. Om det inte finns någon ansvarig person för de risker som uppkommer i en viss verksamhet, ska denna verksamhet i regel inte bedrivas. En utgångspunkt är att ansvaret för en risk bara kan överföras på en sådan funktion som har möjlighet att påverka risknivån med olika åtgärder.

1.1.2.6. Oberoende riskövervakning och riskanalys som utförs av OP Gruppens riskhantering

Riskhanteringsfunktionen övervakar efterlevnaden av sina anvisningar och rapporterar betydande avvikelser till centralinstitutets styrelses riskkommitté samt compliance.

Riskhanteringsfunktionen övervakar den operativa dagliga verksamheten, riskhanteringen samt hanteringen av likviditeten, risktagningen, affärsrörelsernas prissättning, affärsrörelse- och riskhanteringsprocesserna samt deras kvalitet inom OP Gruppen och dess företag. Den analyserar gruppens och företagets riskprofil och utvecklingen av den, att risktagningen hålls inom fastställda limiter och uppföljningsgränser samt att riskpolicyerna iakttas. Riskhanteringsfunktionen säkerställer också kontinuiteten i verksamheten genom att övervaka hur kontinuitetsplanerna årligen upprätthålls och hur test utförs såväl i gruppens företag som i centralinstitutskoncernen.

Riskhanteringen tar fram rapporter med hjälp av vilka man med metoder som lämpar sig för den intjäningslogiska helheten kan följa upp hur affärsrörelsen hålls inom de fastställda kvantitativa begränsningarna samt hur den iakttar de kvalitativa krav som ställts på den och regleringen som gäller riskhantering och kapitalutvärdering (prudential compliance). Även om en affärsrörelse också har en egen rapportering om resultatet och riskerna, ska den officiella resultat- och riskrapporteringen grunda sig på ekonomi- och riskhanteringsfunktionernas rapportering. Om det finns så betydande skillnader mellan affärsrörelsens rapportering och den officiella rapporteringen att uppfattningarna om riskprofilen skiljer sig avsevärt från varandra, ska orsakerna till skillnaderna utredas och eventuella fel rättas till.

Utöver limitövervakningen analyserar riskhanteringsfunktionen också riskerna och förfaringssätten i varje intjäningslogiska område, särskilt med beaktande av iakttagandet av anvisningarna, och bildar utifrån sina observationer en riskanalys en gång per kvartal. Till riskanalysen hör också en granskning av de risker på gruppnivå som uppkommer av den nuvarande affärsrörelsen. I denna granskning ska tonvikten läggas på de direkta riskkoncentrationerna samt på hur OP Gruppens resultat och kapital samt verksamhetens kontinuitet utvecklas i olika scenarier.

Utifrån riskhanteringsfunktionens rapportering ska ledningen och styrelsen kunna skapa sig en tydlig övergripande bild av varje intjäningslogiska helhets intjänings- och påföljdsrisker, funktionsprocessernas kvalitet och omständigheter som äventyrar kontinuiteten, behovet av kapital och likviditet samt förena denna information med den bild som ekonomin ger av verksamhetens resultat, med compliances rapportering av regelefterlevnaden i verksamheten och med den strategiska planeringens bild av de omständigheter som påverkar framtiden.

1.1.3. OP Gruppens betydande risker: källor och hantering

1.1.3.1. Definitioner av och källor för betydande risker

Nedan presenteras ett sammandrag av definitionerna av och källorna för OP Gruppens betydande risker.

Kreditrisk	Med kreditrisk avses risken för att en avtalspart i ett finansiellt instrument inte förmår uppfylla sina avtalsenliga betalningsförpliktelser och på så vis orsakar den andra parten en ekonomisk förlust.
Likviditetsrisk	En likviditetsrisk är en risk för att likviditeten eller tillgången på finansiering gör det svårare att genomföra affärsrörelsen i enlighet med strategin. En likviditetsrisk orsakas av obalans i timing och/eller belopp av inkommande och utgående kassaflöden. Likviditetsriskerna inkluderar koncentrationsrisk, likviditetsrisk på marknader och refinansieringsrisker. En koncentrationsrisk orsakas av finansiering koncentreras tidsmässigt eller till motparter eller instrument. Med likviditetsrisk på marknader avses risk för att en marknadstransaktion inte kan genomföras inom önskvärd tid och/eller till estimerat pris eller att beloppet av bankens likvida medel minskar. En refinansieringsrisk är en risk för att man inte lyckas ersättas finansiering med ny finansiering på marknaden.
Strukturell ränterisk i balansräkningen	Risken för effekterna av ränteändringar på bankrörelsens årliga räntenetto och försäkringsbolagets resultat (IFRS17) och solvens (SII).
Marknadsrisk	Med marknadsrisk avses en ofördelaktig förändring som hänför sig till ett avtals värde eller intjäningen genom ett avtal och som orsakas av prisförändringar som observeras på finansmarknaden. Till marknadsriskerna hör ränterisk, valutarisk, volatilitetsrisk, kreditspreadrisk, aktierisk och fastighetsrisk samt eventuella andra prisrisker för balansposter och poster utanför balansräkningen.
Skadeförsäkringsrisk	Skadeförsäkringsriskerna består av skade- och reservriskerna. En skaderisk uppkommer genom att skador inträffar mer än i snitt eller att de är exceptionellt stora. En reservrisk uppkommer av att skadekostnaderna för

	skador som redan inträffat är större än väntat eller att tidpunkten för betalningarna avviker från det som man förväntat sig.
Livförsäkringsrisker	Livförsäkringsriskerna består av biometriska risker samt kostnads- och kundbeteenderisker. En biometrisk risk uppkommer av att prognoser över försäkrades förväntade livslängd avviker från försäkringsprodukter som innehåller levnadsrisker eller att prognoser över försäkrades mortalitet (till exempel en oförutsedd ökning i mortaliteten på grund av en katastrof) avviker från produkter som innehåller mortalitetsrisker. Biometriska risker uppkommer också av att prognoser över arbetsförmåga avviker från produkter som innehåller risker för arbetsförmåga, men inom OP-Livförsäkring är risken för arbetsförmåga mycket låg.
Motpartsrisker	Med motpartsrisk avses en risk för att en avtalspart i ett derivatinstrument, repo-avtal, handel eller återförsäkringsavtal inte uppfyller sina ekonomiska förpliktelser och att det uppkommer en risk för ökade kostnader för att skaffa ett nytt motsvarande avtal. Ett särdrag för motpartsrisken är att storleken på risken förändras enligt avtalets marknadsvärde, och till följd av detta kan risken också öka efter det att avtalet ingåtts.
Operativa risker	Operativa risker orsakas av all affärsverksamhet och kan uppkomma av bristfälliga eller felaktiga rutiner, processer, system eller yttre faktorer. Inom OP Gruppen hör också ICT- och säkerhetsriskerna till de operativa riskerna. Med operativa risker relaterade till datakapital avses eventuella förluster, förlust av anseende eller försämrad operativ förmåga på grund av osäkerhet i beslutsfattandet, ledningen och rapporteringen i fråga om data och information som härletts från data.
Compliance-risker	En risk som förorsakas av att externa bestämmelser, interna rutiner eller behöriga rutiner eller etiska principer i kundrelationerna inte iakttas.
Modellrisker	Med modellrisk avses en eventuell förlust eller ett försämrat anseende till följd av beslut som fattats på basis av resultatet av modellerna på grund av att det uppkommit fel i utvecklingen, verkställandet eller användningen av modellerna. Modell avser en kvantitativ metod där indata med hjälp av matematik, statistik eller bedömningar från egna medarbetare omvandlas till kvantitativa data som styr affärsbeslut eller anknyter till den finansiella ställningen eller riskpositionen.
Anseenderisker	Risken för att anseendet eller förtroendet försvagas i första hand till följd av att en enskild risk eller flera risker realiserar samtidigt eller av annan negativ publicitet.
Koncentrationsrisker	Risker som kan uppkomma av att affärsrörelsen koncentreras i för stor omfattning till enskilda kunder, produkter, branscher, löptidsperioder eller geografiska områden. En koncentrationsrisk kan uppkomma också genom koncentrationer som bildas av tjänsteleverantörer eller processer.
Risker i den framtida affärsrörelsen	En risk som handlar om med vilka villkor och volymer det ingås nya avtal, antingen av nuvarande eller av helt ny typ. Detta involverar också risker som uppkommer på grund av bristfällig intern reaktion och osmidighet inför förändringar i omvärlden och konkurrensmiljön eller i kundernas värden och tekniken.

Riskerna i den framtida affärsrörelsen behandlas inte som en separat helhet, eftersom de kan framträda som varierande betydande risker, och de framträder i anknytning olika riskslag.

Kundbeteenderisken kan bli aktuell i flera olika riskslag (effekten av en förändring i kundbeteendet på till exempel försäkringsavtalens värde, insättningarnas belopp eller förtida betalningar av avtal).

Den kvarstående risken är den risk som återstår och som man inte kan eller vill avlägsna eller som återstår efter eventuella riskreducerande åtgärder. Begreppet "kvarstående risk" kan betraktas som en synonym till "risk". Den kvarstående risken kan således inte jämföras med de ovannämnda betydande riskerna, utan en kvarstående risk kan gälla vilken som helst betydande risk ovan.

Integrering av ESG-faktorer i riskhanteringen

Förändringsfaktorer i omvärlden, såsom klimatförändringen och andra hållbarhets-, det vill säga ESG-faktorer, påverkar kundernas och det övriga samhällets behov och preferenser. ESG-faktorerna är externa megatrender, det vill säga exempel på grundorsaker till OP Gruppens riskkarta. I processen för identifiering av risker definieras de här som förändringsfaktorer som påverkar olika riskslag, inte som separata risker.

I OP Gruppen granskas dessa externa förändringsfaktorer för att förstå hur de påverkar vår och kundernas verksamhet och framtida framgång på kort och på längre sikt. Förändringsfaktorerna i omvärlden kanaliseras via olika funktionskedjor till ekonomiska risker för gruppens bank- och försäkringsrörelse. Effekterna kan realiseras direkt eller indirekt som bland annat kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och anseenderisker.

ESG-faktorerna beaktas vid bedömningen av riskernas betydelse på samma sätt som andra förändringar och riskfaktorer i omvärlden. Utöver de ekonomiska effekterna ska man bedöma bland annat de eventuella miljöeffekter och effekter på anseendet som riskerna ger upphov till.

En effekt på anseendet kan gälla OP Gruppen eller hela finansbranschen, till exempel till följd av förändringar i medborgaropinioner eller konsumenternas preferenser. Den effekt på anseendet som orsakas av OP Gruppens egen verksamhet påverkas av god förvaltningssed och iakttagande av anvisningar. Ett ansvarsfullt verksamhetssätt i OP Gruppen bidrar till att främja en positiv offentlig profil.

Riskbedömningen av ESG-faktorer fokuserar tills vidare på bedömningen av händelser och effekter som orsakas av klimat- och miljöfaktorer. Klimatförändringen och miljöförstöringen orsakar fysiska riskfaktorer:

- Akuta riskfaktorer är händelser kopplade till extrema väderfenomen, såsom torka, översvämningar och stormar, eller till exempel en enskild miljöolycka.
- Långverkande förändringar utvecklas långsammare: till exempel den globala uppvärmningen, havsnivåhöjningen, förlusten av biologisk mångfald, föroreningen av sjöar och vattendrag och markföroreningar, förstörelsen av livsmiljöer.

Övergången till en mer koldioxidsnål och mer hållbar ekonomi för miljön för med sig direkta och indirekta effekter. Sådana är till exempel klimat- eller miljöpolitiska beslut, teknisk utveckling, marknadsförtroende och förändringar i kundernas val.

De fysiska faktorerna och övergångsrisikfaktorerna påverkar OP Gruppens affärsverksamhet och ekonomiska framgång i synnerhet via intressentgrupper. Om risker realiseras kan de påverka riskprofilen, kapitaliseringen, likviditeten och den dagliga verksamhetens kontinuitet på många sätt. Effekterna av sådana potentiella chocker måste synliggöras med hjälp av scenarioarbete.

Integreringen av ESG-faktorerna i all risktagning och riskhantering samt i processerna för utvärdering av kapitalens och likviditetens tillräcklighet (ICAAP, ORSA, ILAAP) kräver omfattande utvecklingsarbete i affärsrörelserna och de säkerställande funktionerna. ESG-faktorerna kopplas stegvis till ledningens riskrapportering så att synergier söks med den externa hållbarhetsrapporteringen. På samma sätt som OP Gruppens övriga risker och riskfaktorer bedöms också integreringen av ESG-faktorerna i limiteringssystemet minst en gång per år som en del av uppdateringen av OP Gruppens principer för risktagning och riskpolicyer. Vid sidan av principerna för risktagning och riskhantering uppfylls då också målen för risktagning och riskhantering enligt OP Gruppens hållbarhetsprogram.

Det kan vara svårt att hänga med i den allt snabbare utvecklingen i regleringen för området, vilket leder till en ökad risk för att regleringen inte kan iakttas inom utsatt tid. Utvecklingsarbetet beaktar så proaktivt som möjligt ändringar i regleringen och tillsynsmyndigheternas förväntningar. En ytterligare utmaning utgörs av den snabba utvecklingen i forskningsdata och att hålla jämn takt med den.

Hantering av operativa risker

Alla företag i OP Gruppen ska följa de gemensamma förfaranden för hantering av operativa risker som tillämpas också på hanteringen av förfarande- (compliance) och modellrisker. ESG-faktorerna utgör en fast del av identifieringen och bedömningen av operativa risker, vilket gör det möjligt att följa upp riskprofilen för OP Gruppens operativa risker också uppdelad på olika ESG-faktorer och risker som beror på dem.

ESG-faktorerna och de operativa risker som de gett upphov till identifieras och bedöms i förfarandena för hantering av operativa risker, riskhändelser, riskkartläggningar, riskbedömningar av nya och ändrade produkter, hantering av kontinuitet och utläggningar. I fokus för identifieringen och bedömningen av risker står identifieringen av orsakerna och konsekvenserna i anslutning till riskerna. Utöver de ekonomiska effekter som riskerna orsakat identifieras samtidigt eventuella miljöeffekter och effekter på anseendet.

I kontinuitetshanteringen ska OP Gruppens affärsrörelser förbereda sig också på att fysiska risker som orsakats av klimat och miljö realiserar, så att tillgången på tjänster kan tryggas för kunderna också i sådana situationer. Som en del av säkrandet av affärsverksamhetens kontinuitet krävs effektiva och systematiska funktionsprocesser, vilket också omfattar hantering av utläggningar och leverantörskännedom.

Stresstestning och scenarier relaterade till operativa risker kompletterar helhetsbilden av riskerna och säkerställer det ekonomiska kapitalkravets tillräcklighet. Med hjälp av scenarier kan man förutse och förbereda sig för olika situationer. Scenarier kompletterar helheten för hanteringen av operativa risker särskilt i situationer där tillgängliga historiska data inte kan användas för att förutse en kommande händelse, till exempel klimatförändringen.

Ekonomiska konsekvenser av ESG-faktorer ingår i de existerande limiterna för operativa risker.

För att säkra identifieringen av ESG-faktorer samt deras orsaker och konsekvenser satsar man i hanteringen av operativa risker på att fördjupa affärsrörelsens kunskaper, bland annat genom utbildning. Speciellt viktigt är det att också övergångsriskerna identifieras och att man reagerar proaktivt på dem.

Datahantering

De krav på datahanteringen och data som härletts från ESG-faktorerna implementeras i OP Gruppens nuvarande modeller och verksamhetssätt. Kraven som härletts från ESG-faktorerna integreras i förfarandena samt kundservice- och funktionsprocesserna så att de utgör en naturlig del av gruppens verksamhet. De krav på hanteringen och anskaffningen av data som härletts från ESG-faktorerna identifieras, och de här ändringarna integreras i de existerande verksamhetsmodellerna och tjänsterna.

Bankrörelse – Hantering av kreditrisker

Vid hanteringen av kreditrisker är det viktigt att bedöma effekten av klimat- och miljöfaktorer samt andra ESG-faktorer på kundernas aktivitet och framgång samt på kreditbetalningsförmågan.

Externa förändringsfaktorer kan äventyra verksamhetsförutsättningarna i vissa branscher, men de kan också erbjuda möjligheter. Klimatförändringen kan till exempel i någon bransch leda till svagare lönsamhet till följd av förändringar i kundbeteendet, lägre säkerhetsvärden på vissa områden samt en större ökning än väntat i kostnader relaterade till reglering. Å andra sidan kan en förändring också förbättra verksamhetsförutsättningarna och den relativa konkurrenskraften för en del kunder.

På kundnivå hanteras riskerna genom att ge kunderna rådgivning och följa upp kundrelationernas utveckling. Prissättningen är riskbaserad. ESG-projekt och/eller ESG-placeringar som finansieras ska vara ekonomiskt hållbara. Då kundernas framtida framgång ombesörjs, säkerställs att OP Gruppens affärsverksamhet är lönsam också på lång sikt samt

att de riskbuffertar som behövs för verksamheten är tillräckliga i fråga om kapital och likviditet. Genom att ge kunderna råd vill man skapa ett mervärde som visar sig som en förbättring av den ekonomiska ställningen och välfärden bland kunderna.

Företagskunderna klassificeras i ESG-kategorier enligt hur utsatta de är för ESG-faktorer som är typiska för deras bransch. Om ESG-kategorin och kundgruppens totala åtaganden är betydande, görs dessutom en ESG-analys. Behovet av en ESG-analys kontrolleras alltid när man står i beråd att bevilja kunden ett nytt åtagande, göra en ändringsframställan för ett existerande åtagande eller göra en annan framställan som kan jämföras med ett kreditbeslut. Uppgifterna används i kreditbeslut och dokumenteras, och man förbereder sig för att rapportera att kunddatabasen och hur besluten har exponerats för ESG-faktorer.

Bostadssäkerhetsobjekt analyseras och placeras på basis av adressen på Finlands miljöcentrals (SYKE) översvämningskartor. Energicertifikaten för bostadssäkerheter för bolån ger en grov bild av bostadsfinansieringens klimateffekter. För alla bostadssäkerhetsobjekt modelleras en uppskattning av energiklassen på basis av energicertifikaten i registret som förs av Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA). Via översvämningskartorna och bostadsfastigheternas energieffektivitet bedöms ESG-faktorernas inverkan på säkerheternas säkerhetsvärde.

Stresstestmetoderna för kreditrisken ska utvecklas så att analysen av effekterna av makrochocker genererar konkreta slutledningar om utvecklingen i kundföretagens ekonomiska läge (bland annat EBITDA och soliditet) med beaktande av klimat- och miljöfaktorer såsom energiförbrukning. Dessutom görs kundspecifika känslighetsanalyser utifrån från kundens resultaträkning samt säkerheternas position. Genom detta blir det möjligt att räkna om kundföretagens rating samt att rapportera hur stress påverkar hela företagskreditstocken på basis av kundspecifik analys. På så vis kompletteras bedömningen av det ekonomiska kapitalkravet och fordringarnas säkerhetsduglighet så att även klimat- och miljöförändringarnas effekter blir beaktade.

Bankrörelse – Hantering av ränterisken och likviditetsriskerna i den finansiella balansräkningen

ESG-faktorer kan påverka marknadsräntor och kreditspreadar. Vid hanteringen av ränterisken och likviditetsriskerna i den finansiella balansräkningen fokuserar den riskhanteringsmässiga granskningen främst på likviditetsreserven. De ekonomiska effekterna bedöms med regelbundna scenarier som beaktar även klimat- och miljöfaktorer. Effekterna har inte bedömts vara betydande för de skuldebrev som köps till portföljen.

Placeringarna i anslutning till likviditetsreserven styrs av en placeringsplan, enligt vilken ett separat allokeringsmål som gäller ansvarsfulla placeringsobjekt hade ställts för portföljerna till slutet av 2022. I fortsättningen ställs inget separat allokeringsmål för ansvarsfulla placeringar, utan målet uppfylls genom att verktyg, metoder och verksamhetssätt som tagits i bruk i OP Kapitalförvaltning integreras i den placeringsprocess som gäller för likviditetsreserven. Målet uppfylls genom att placera i obligationer som klassificeras som gröna (sustainability bonds, social bonds, green bonds). Med ansvarsfull placering avses till exempel att placeringsobjektet har positiva sociala effekter, till exempel ett energieffektivt sjukhus som byggts med beaktande av miljöaspekter (sustainability bonds). Att beakta klimat- och miljöfaktorer innebär till exempel att branschen som finansieras är energieffektiva bostadshus (green buildings). De här placeringarna ska dessutom uppfylla alla andra krav som ställs på likviditetsreservens placeringar.

Företagsbankens obligationslåneportfölj baserar sig på Företagsbankens ESG-analyser. I portföljen placeras i regel i företag som är viktiga för OP Företagsbanken, och för dem har utförts kredit- och ESG-analyser. I portföljens placeringsbeslut iaktas OP Företagsbankens hållbarhetsprinciper.

Bankrörelse – Markets

I Markets obligationsportfölj eftersträvas en snabb omsättning, och portföljens sammansättning påverkas av kundefterfrågan vid respektive tidpunkt. Normalt utgörs en stor del av portföljen av nordiska företags obligationslån. ESG-faktorer kan påverka kreditspreadarna för obligationslån, men effekten anses inte vara betydande.

Markets handlar med valutor och kan då hålla en öppen riskposition, vars andel är liten. ESG-faktorerna anses inte ha någon betydande inverkan på valutarisken.

Markets tar fram strukturerade placeringsprodukter, som tillhandahålls via gruppens säljkanaler. Valet av underliggande tillgång är ett väsentligt element i dessa produkter. Vid valet av underliggande tillgångar följs Kapitalförvaltningens uteslutningslista, det vill säga företag på listan används inte som underliggande tillgång.

Markets kunder ingår derivatinstrument främst i säkringssyfte, varvid marknadsröntorna är den väsentligaste riskfaktorn. Tjänsten för derivat med underliggande tillgång handlar om förmedling, och ger i normalfall inte upphov till någon marknadsrisk och endast en liten motpartsrisk. Råvaruderivatens risker täcks på marknaden. ESG-faktorerna har ingen identifierad inverkan på risker som förknippas med derivat.

För Markets verksamhet ska det ekonomiska kapitalkravet ur ESG-synvinkel bedömas med stresstester i första hand med ränteändringar och vid behov med förändringar i kreditspreadarna.

Bankrörelse – Kapitalförvaltning

Kapitalförvaltningens tjänster omfattar diskretionär kapitalförvaltning, konsultativ kapitalförvaltning och hantering av placeringsrisker i anslutning till dem. Produkturvalet består av ett brett fondsortiment, alternativa placeringsprodukter, fastighetsplaceringar, internationella samarbetspartners fonder och produkter riktade endast till professionella placerare.

Hållbar utveckling och ansvarsfullhet är allt viktigare faktorer för kunderna, vilket kan ses i den växande populariteten hos hållbara placeringar. När kundernas beteende förändras, måste det i produkturvalet finnas produkter som motsvarar kundernas hållbarhetspreferenser.

Inom kapitalförvaltningen återspeglas ESG-faktorerna i en strängare reglering. Allt mer detaljerad information måste ges om placeringsobjektens hållbarhetsfaktorer, kundernas hållbarhetspreferenser måste beaktas allt mer och rapporteringsskyldigheterna som gäller hållbarhetsfaktorer ökar.

Metoder för ansvarsfull placering inom kapitalförvaltningen är beaktande av ESG-faktorer i placeringsbeslut, ägarinflytande, uteslutning samt tema- och påverkansplaceringar. Syftet med att ta hänsyn till hållbarhetsfaktorer som är väsentliga för placeringsobjektets bransch är att förbättra den långsiktiga avkastningen och minska riskerna. Som stöd för placeringsbesluten finns ett internt utarbetat ESG-verktyg. Bland OP-fonderna finns fyra temafonder för ansvarsfull placering, och påverkansplaceringar görs via alternativa fonder.

En del av kapitalförvaltningens placeringsverksamhet går ut på att granska hur ansvarsfulla placeringsobjekten är och att uppmuntra företag till allt hållbarare företagsverksamhet. OP Kapitalförvaltning har egna principer för ansvarsfull placering. I dem beskrivs hur OP Kapitalförvaltning placerar på ett ansvarsfullt sätt.

Försäkringsrörelse

Klimat- och miljö- samt övriga ESG-faktorer beaktas i både Pohjola Försäkrings och OP-Livförsäkrings försäkrings- och placeringsverksamhet. I skadeförsäkringsrörelsen betonas klimat- och miljöriskernas betydelse i form av olika olyckor på grund av naturfenomen, medan effekterna för OP-Livförsäkring återspeglas särskilt via riskerna i placeringsverksamheten.

ESG-faktorerna har beaktats i Pohjola Försäkrings UW-policy, till exempel med begränsningar för beviljandet av försäkringar. ESG-riskfaktorerna utgör också en del av försäkringsbolagens normala riskidentifieringsprocess.

I försäkringsbolagens placeringsverksamhet syns ESG-faktorerna i spread-risken och aktierisken. Exempelvis kan klimat- och miljöriskfaktorer via marknadsröntorna påverka försäkringskuldens kassaflöden och via det realiseringen av en ränterisk.

Pohjola Försäkrings och OP-Livförsäkrings principer för ansvarsfulla placeringar beskriver i detalj med vilka metoder och på vilka sätt man i placeringsverksamheten tar hänsyn till miljö, socialt ansvar och god förvaltnings sed.

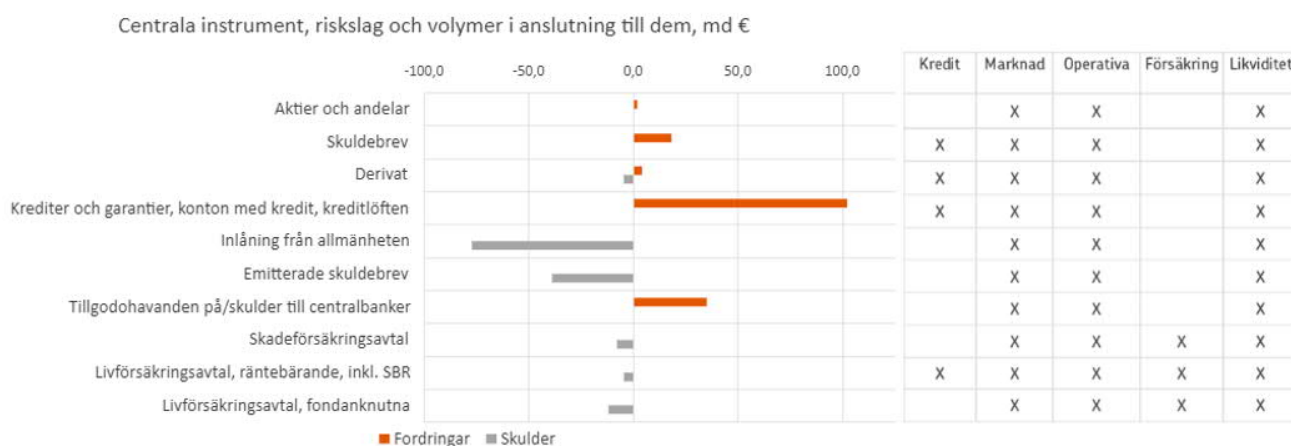
ESG-analysen har integrerats i analysen av placeringsobjekt som stöd för placeringsbesluten. Till hjälp vid den objektiva bedömningen av hållbarhetsfaktorer i samband med placeringsbeslut finns OP Kapitalförvaltningens internt utvecklade ESG-verktyg.

Pohjola Försäkring och OP-Livförsäkring hanterar sociala risker i enlighet med principerna för ansvarsfull placering med hjälp av ägarinflytande samt påverkansplaceringar. Med påverkansplaceringar avses placeringar i företag, organisationer eller fonder som inte bara söker avkastning på placeringarna utan även en mätbar social eller miljömässig förändring.

I Pohjola Försäkrings och OP-Livförsäkrings årliga risk- och solvensbedömning (ORSA-rapporten) beskrivs identifieringen och hanteringen av klimat- och miljörisker i företagets verksamhet. En del av Pohjola Försäkrings och OP-Livförsäkrings ORSA-rapporter utgörs av klimatscenarioanalyser, med vilka man identifierar och mäter potentiella värdeförändringar per placeringsprodukt och bransch på kort och lång sikt. Effekterna av klimatscenerierna för marknadsriskerna i placeringsverksamheten på bolagets solvensställning bedöms tillsammans med klimatscenerierna för försäkringsriskerna.

Centrala instrument och riskslag

Diagrammet nedan beskriver riskslagen i anslutning till de centrala finansiella instrumenten och belyser riskslagens betydelse med hjälp av de finansiella instrumentens balansvärden (31.12.2022).

1.1.3.2. Risker i bankrörelsen

Kreditrisker

I OP Gruppen hanteras kreditrisken med anvisningar och riktlinjer på gruppnivå samt med kvantitativa risklimit. De preciseras i Bankrörelsens riskpolicy med riktlinjerna för risktagningen, limiter och uppföljningsgränser, kvalitativa och kvantitativa mål samt principerna för kundurvalet, säkerheter och kovenanter. De kvantitativa och kvalitativa målen balanserar affärsmålen med den måttfulla riskvilligheten. Limiterna och uppföljningsgränserna ställer upp de övre gränserna för risktagningen. Med hjälp av dem tryggas en tillräcklig diversifiering av kreditportföljen och undviks att det uppstår för stora riskkoncentrationer.

Hanteringen av kreditrisken baseras på ett omsorgsfullt kundurval och på aktiv hantering av kundrelationer, god kundkännedom, gedigen yrkeskunskap och omfattande dokumentation. Den dagliga kreditprocessen och dess kvalitet spelar en central roll i hanteringen av kreditrisker. Kreditrisken hanteras också med val av produktsortiment och -villkor. Risken i anslutning till ny kreditgivning hanteras med övervägt kundurval och undvikande av riskkoncentrationer. Dessutom tillämpas aktiv kreditriskreducering (säkerheter, borgen) och kovenanter. Risken i kreditportföljen hanteras genom god ledning av kundrelationer samt genom en proaktiv och konsekvent hantering av problemfall.

En grundläggande förutsättning för all kreditgivning är att kundens skuldbetalningsförmåga är tillräcklig. Att en kundgrupp bildas korrekt skapar en grund för kreditriskhanteringen. Utan en klar uppfattning om vilka medlemmar som ingår i en kundgrupp, hurdan struktur kundgruppen har och hur skuldbetalningsförmågan uppkommer, kan man inte få rätt bild av den grupp som ska få finansiering eller förstå den risk som finansieringen medför. Affärsrörelsen identifierar kundgrupperna och kopplingarna inom dem, och beskriver dem i OP Gruppens system.

Tillräckligt med aktuell information ska samlas in om alla kunder som medför en kreditrisk för att kreditvärdigheten ska kunna fastställas. Kreditvärdigheten består av både kundens vilja och förmåga att betala, och därmed har båda effekter för kundens kreditklass. Genom tillräckliga och korrekta grunddata kan man säkerställa att kunden klassificeras enligt rätt kreditvärdighetsmodell och att kreditklassen ger rätt bild av de risker som knyter an till kundens kreditvärdighet. Affärsrörelsen ser till att kundernas kreditklasser kontinuerligt är i kraft och uppdaterade samt uppdaterar vid behov kreditklassen om kundens situation förändras. På det här sättet kan kreditportföljen följas upp i realtid både på bank- och på grupp nivå.

Säkerhetshandlingen grundar sig på en oberoende säkerhetsvärdering, att pantsättningarna är giltiga och att säkerheterna är realiserbara, för att man ständigt ska kunna ha en realistisk bild av de säkerheter som tryggar fordringarna. Värdena på de föremål som pantsatts som säkerhet för fordringar ska ge en rättvisande och uppdaterad bild av såväl kundens som av hela kreditportföljens säkerhetsposition. Vid värderingen av icke-likvida säkerheter ska man beakta den finansiella ställningen hos den som äger säkerhetsobjektet. Ju sämre finansiell ställning ägaren har, desto större vikt ska ges realiseringsvärdet vid värderingen av säkerhetsobjektet.

Finansieringsbesluten grundar sig på principen om åtskillnad, där den som bereder en finansiering inte ensam kan fatta finansieringsbeslutet. Finansieringsbeslut är beslut om risktagning och därför ska beslutsfattarna inför sina beslut känna till alla omständigheter som väsentligt påverkar beslutsfattandet. Alla beslut som gäller kreditrisktagning är affärsrörelsebaserade. Beslutsfattandet styrs av OP Gruppens riskvillighet och den målriskprofil som fastställts i riskpolicyn. Beslut som avviker från den målriskprofil som fastställts i riskpolicyn ska motiveras mer ingående. Centralinstitutets riskhantering bedömer de mest betydande finansieringsprojektens förenlighet med riskpolicyn och rapporterar en lägesbild av hur riskpolicyn har iakttagits vid kreditgivningen till ledningen i OP Gruppen och de företag som bedriver bankrörelse.

Bankens verkställande ledning och förvaltning följer noggrant upp bankens kreditriskposition. Bankens ledning ansvarar för att hålla förvaltningen uppdaterad om eventuella avvikelser i bankens operativa risktagning i förhållande till den riskpolicy som förvaltningen fastställt, för att styrelsen i enlighet med sin roll ska kunna övervaka hur bankens riskposition utvecklas och vid behov styra den operativa ledningen i fråga om risktagningen.

Ur bankens synvinkel realiserar en kreditrisk i en situation där kunden fallerar och inte klarar av sina kreditförpliktelser utan att banken vidtar åtgärder, som att realisera säkerheter. Därför är det viktigt att kunder vars skuldbetalningsförmåga har försämrats eller utsätts för ett betydande hot identifieras utan dröjsmål såväl i finansieringsprocesserna som i kundhanteringsprocesserna.

Kunder som hör till de viktigaste för banken, och vars risk för fallissemang har ökat klart eller vars skuldbetalningsförmåga förknippas med något annat betydande hot, ska överföras till specialövervakning. I fråga om dessa kunder ska banken utarbeta en handlingsplan för vilka åtgärder man kan vidta för att lösa kundens situation ur bankens synvinkel och minimera den risk som eventuellt realiserar för banken. Uppföljningen och dokumenteringen av betydande potentiella eller egentliga problemkunder är intensivare och mer heltäckande jämfört med de kunder som förknippas med mindre risker. På det sättet kan man hålla sig uppdaterad om förändringar i en problemkunds situation och reagera omedelbart på dem.

Mätning av kreditrisken

Kreditrisken mäts på OP Grupp nivå som andelen ekonomiskt kapitalkrav för kreditrisken av beloppet av exponeringar vid tidpunkten för fallissemang, andelen nödlidande fordringar av kredit- och garantistocken samt andelen förväntade kreditförluster av kredit- och garantistocken. Därtill mäts andelen företagsexponeringar i olika kreditklasskorgar och företagsexponeringarnas medelrating. För dessa mätare har limiter fastställts i riskpolicyn. Koncentrationerna i kreditportföljen följs dessutom upp kund-, bransch- och landsspecifikt. Differensen i ökningen mellan kreditstocken och det ekonomiska kapitalkravet för kreditrisken mäts för att säkerställa balansen mellan tillväxt och risktagning. För de rörelsesegment som bedriver bankrörelse har limiter fastställts så att de härletts från limiterna på grupp nivå.

Limiter som fastställts i riskpolicyn kan kompletteras med kvalitativa mål som ställts i instruktionerna för rörelsesegmenten. Målen kan vara specifika för ett rörelsesegment eller ett företag. Mål kan ställas för hela kreditportföljen eller separat för finansieringen till privatkunder respektive företagskunder. Dessutom kan mål ställas för mätningen av kreditriskprocessens kvalitet.

Kundsegmentering tillämpas för att säkerställa en tillräcklig spridning av kreditportföljen och en effektiv kapitalallokering vid styrningen av kreditportföljen. Kundsegmenten har fastställts så att ett enskilt segment innehåller fordringar som är homogena avseende kreditrisken och därmed kan styras som en helhet i riskpolicyn. Med stöd av segmenteringen och indelningen i kreditklasskorgar presenteras i riskpolicyn kreditportföljens målbild, vilken inte är bindande för affärsrörelsen, men affärsrörelsen bör styra kreditrisktagningen så att målbilden uppfylls.

OP Gruppens interna kreditklassificeringssystem

Med kreditklassificering avses modeller och metoder, processer, övervakning, datainsamling samt it-system som ligger till grund för hantering av kreditrisker, värdering av kreditrisk, tilldelning av riskklasser för exponeringar och kvantifiering av fallissemangs- och förlustestimater för vissa typer av exponeringar. OP Gruppens kreditklassificeringssystem gäller på gruppnivå. OP Andelslags styrelse godkänner principerna för kreditklassificeringssystemet som en del av dokumentet Principer för riskhantering.

Sannolikheten för fallissemang hos **privatkunders** avtal bedöms med en intern skala i 16 steg A–F, varav de fallerande avtalen hör till klass F. Sannolikheten för fallissemang bedöms för alla privatkunders avtal månatligen med en klassificeringsmodell för kreditstocken. Klassificeringen av kreditstocken baserar sig på kundgrunddata, betalningsbeteende och annan information om kundhistorien. För varje kreditklass har härletts den genomsnittliga sannolikheten för fallissemang för en tidsperiod på ett år.

Klassificeringsmodellerna för ansökningsskedet stöder tillsvidare kreditbesluten, analysen av kreditrisken och prissättningen av nykreditgivningen. Andelsbankerna, gruppens finansbolagsprodukter och konsumentkrediter utan säkerhet har egna modeller för ansökningsskedet.

Sannolikheten för fallissemang hos **företagskunder** bedöms med en skala i 20 steg 1,0–12,0 där insolventa kunder klassificeras i klasserna 11–12.

Medelstora och stora företagskunders rating R baserar sig på företagets ekonomiska nyckeltal och kvalitativa bakgrundsuppgifter. Utifrån dem upprättar en statistisk modell ett ratingförslag. En expert som fördjupat sig i kundens fall gör en ratingframställan på basis av det ratingförslag som modellen ger och den övriga information som står till buds. Eventuella förändringar och osäkerheter i fråga om framtiden tas i beaktande som varningssignaler och som undantag från den klassificering som modellen ger. Kreditklassen fastställs av centralinstitutets oberoende riskhantering utifrån en ratingframställan minst en gång per år, för svaga kunder halvårsvis.

Grunden för rating A av små företagskunder utgörs av den automatiska klassificeringsmodellen Rating Alfa som Suomen Asiakastieto tillämpar. I Rating Alfa består variablerna av uppgifter om betalningsstörningar och betalningssätt, bokslutsnyckeltal och kundgrunddata för företaget och dess ansvariga. OP Gruppens ratingar bildas på basis av Rating Alfas riskpoäng och OP Gruppens interna uppgifter som beskriver betalningsbeteende som leder till fallissemang. De här ratingarna ändras vid behov utifrån bedömningar från egna medarbetare. Riktigheten hos ratingen för kunder med rating A ska bedömas minst en gång per år. För svaga kreditklasser och kunder på bevakningslistan ska bedömningen göras halvårsvis. Den ansvariga banken ansvarar för bedömningen. Efter bedömningen godkänns kreditklassen av centralinstitutets riskhantering i fråga om de viktigaste kunderna med rating A.

Företagskunder med små exponeringar klassificeras med en klassificeringsmodell för små exponeringar (P). Klassificeringsmodellen är en automatisk rating som beräknas månatligen och som upprättas på basis av kundens grunddata, kundhistoria och betalningsbeteende.

Likviditetsrisker

Identifiering av likviditetsrisker

OP Gruppens centralbank och de övriga affärsenheterna samt riskhanteringen identifierar och bedömer kontinuerligt de risker som förknippas med upplåningen och affärsrörelsen samt den övriga omvärlden. Vid riskanalysen av nya produkter, tjänster, verksamhetsmodeller, processer och system ska affärsrörelsen även beakta likviditetsriskerna. Minst en gång per år gör riskhanteringen i samarbete med företrädare för affärsrörelserna en heltäckande kartläggning av likviditetsriskerna i

syfte att säkerställa att förfaringssätten för att bedöma likviditetens tillräcklighet (ILAAP) är tillbörliga i förhållande till gruppens likviditetsrisker.

Bedömning och mätning

Det kommande kassaflödet från fordringar, skulder och förbindelser utanför balansräkningen bedöms enligt avtalets förfallodag eller amorteringsplan, med en bedömning från egna medarbetare eller statistiska modeller som baserar sig på det historiska kundbeteendet.

Den strukturella finansieringsrisken mäts som differensen mellan inkommande och utgående kassaflöden i olika tidsklasser. Dessutom beräknas det bestämmelseenliga nyckeltalet för den stabila nettofinansieringskvoten (NSFR, Net Stable Funding Ratio) som anger hur stora de stabila finansieringskällorna som uppskattas vara längre än ett år ska vara i relation till de poster som krävs för den stabila nettofinansieringen.

Likviditetsrisken mäts ur myndighetsperspektiv med nyckeltalet för likviditetstäckningskravet (LCR, Liquidity Coverage Ratio). Likviditetstäckningskravets tidsmässiga tillräcklighet bedöms utifrån de balansposter som förfaller. Då förnyas inte avtal som löper ut, utan de upphör på sin förfallodag. Ur ekonomisk synvinkel mäts tillräckligheten hos likviditetsreserven baserat på stresstest.

Koncentrationsrisken i upplåningen mäts genom att beräkna beloppet av den långfristiga upplåning med obligationslån som förfaller till betalning under en glidande period på 12 månader respektive 3 månader. Med en tidshorisont på under ett år mäts den totala marknadsupplåningen, som bildas av kort- och långfristig marknadsupplåning, under 3 månader. I fråga om inlåningen följer man upp koncentrationen av de största inlåningsvolymerna. Dessutom följer man upp motparts-koncentrationer och instrumentspecifika koncentrationer.

Hur intecknade tillgångarna i balansräkningen är mäts genom att ställa de intecknade tillgångarna i balansräkningen i relation till de sammanlagda tillgångarna och säkerheterna i balansräkningen.

Metoderna för bedömning och mätning av risker i anslutning till placeringsverksamheten för likviditetsreserven beskrivs i samband med marknadsriskerna.

Stresstestning av likviditeten

Tillräckligheten hos OP Gruppens likviditetsreserv och beredskapsposter bedöms med hjälp av olika scenarier. Som stressscenarier används både för OP Gruppen specifika och marknadsspecifika scenarier samt kombinationer av dem. Scenarierna ska omfatta stressläget på såväl kort sikt som lång sikt. Vid mätningen av en medlemsbanks strukturella finansieringsrisk beaktas det likviditetstäckningskrav som grundar sig på myndighetens stressscenario som en likviditetsinsättning i centralbanken. I anslutning till gruppens återhämtningsplan används ett omvänt stresstest. Den verkställande ledningen bestämmer vilka scenarier som ska användas, hur resultaten från stresstesterna ska användas och hur de ska rapporteras.

Upplåningsplan

I OP Gruppens upplåningsplan fastställs riktlinjerna för marknadsupplåningen under de kommande åren. I OP Gruppens upplåningsplan ska man beakta medlemsbankernas uppskattning av de kommande årens finansieringsbehov. Planen följs upp regelbundet och uppdateras vid behov under året. Inlåningen sker i första hand utifrån affärsrörelsestrategin och -planen. I upplåningsplanen fastställs källorna för marknadsupplåningen och anges hur gruppens finansieringsbehov kan täckas beträffande de viktigaste källorna för marknadsupplåning med beaktande av marknadens djup och tillräcklig spridning. Dessutom fastställs beslutsbefogenheterna för detta. I upplåningsplanen ska man också beakta ogynnsamma scenarier under flera år och plötsliga förändringar i centrala upplåningsposter.

Hantering av likviditet i valuta

OP Gruppen tar upplåning i valuta för att sprida källorna för upplåningen. Eftersom gruppens fordringar nästan helt är denominerade i euro, konverteras upplåningen i valuta i regel till euro med derivat i samband med emission.

Enligt likviditetsbestämmelserna är en valuta betydande, om skulderna i en viss valuta överstiger 5 procent av sammanslutningens balansomslutning. Betydande valutor följs upp månatligen med en likviditetsrapport som ges tillsynsmyndigheten. Valutor utgör endast en liten del av balansräkningen, och på grund av verksamhetsmodellen har likviditetsrisken som beror på tillgången till valuta minimerats.

Hantering av den dagsinterna likviditeten

OP Gruppens centralbank följer upp de finansieringskällor som används dagsinternt samt förutser och följer hur betalningar som sker dagsinternt genomförs. De dagsinterna finansieringskällorna hålls så länge att de betalningar som ska utföras under bankdagen kan genomföras.

I enlighet med beredskapsplanen för likviditetshanteringen kan beredskapen vid behov höjas också då den dagsinterna likviditeten störs. På så sätt säkerställs att verksamheten är effektiv om hotet om kris ökar.

Likviditetsreserv

Ur ekonomisk synvinkel består likviditetsreserven av insättningar i Finlands Bank samt av icke intecknade skuldebrev som innehas av OP Företagsbanken och som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Till den hör också OP Företagsbankens övriga omsättbara fordringsbevis och icke intecknade företagskrediter som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering.

Ur myndighetsperspektiv består OP Gruppens likviditetsreserv av en likviditetsreserv som uppfyller kriterierna i reglerna för likviditetstäckningskravet (= LCR-reserven).

Gruppens centralbank ansvarar för att en placeringsplan upprättas minst en gång per år. I den ingår de obligationsplaceringar i likviditetsreserven som centralbanken innehar. OP Företagsbankens styrelse godkänner planen. Placeringsplanen beaktar de begränsningar och mål för marknadsrisk, kreditrisk och likviditetstäckningsrisk som ställts i OP Gruppens risktagningsprinciper (RAS) samt riskpolicy. I placeringsplanen anges i tillämpliga delar ramen för testningen av skuldebrevens likviditet.

Placeringarna sprids genom att beakta såväl den interna riskvilligheten som kraven i de externa bestämmelserna bland annat enligt produkt, motpart och land.

Hantering av säkerheter och in-teckning av tillgångar

Med säkerheter avses i det här sammanhanget OP Gruppens tillgångar som används som säkerheter för att klara av likviditetsbehov antingen i ett normalt fall eller i ett stressläge. Gruppens centralbank följer centraliserat upp säkerheterna och ansvarar för hur säkerheter används och överförs.

Den största post som kräver in-teckningar av tillgångar i balansräkningen är bolån som utgör säkerhet för OP-Bostadslånebanken Abp:s säkerställda obligationslån. Dessutom kräver främst centralbanksoperationer och derivatrörelsen in-teckning av tillgångar. Med tanke på förberedelserna för likviditetsbehov begränsas in-teckningar av tillgångar med en kvantitativ limit i riskpolicyn.

För att öka likviditetspotentialen är det viktigt att identifiera hur fordringarna i balansräkningen duger som säkerhet för finansiering och utveckla beredskapen att använda fordringarna som säkerhet för finansiering.

Hur likviditeten tryggas i stresslägen

Med beredskapsplanen för OP Gruppens likviditet upprättas en referensram som tryggar gruppens förmåga att klara av sina betalningsförpliktelser också under en likviditetskris. Planen innehåller klara operativa anvisningar och verksamhetsmodeller för att upptäcka en ökad likviditetsrisk samt styra mot rättidiga och rättdimensionerade åtgärder för att minska likviditetsrisken genom att säkerställa en effektiv organisation och verksamhet då hotet om en kris ökar. För varje beredskapsnivå för likviditeten finns styr- och uppföljningsförfaranden som skärps i takt med att beredskapsnivån höjs.

Dessutom inkluderar OP Gruppens återhämtningsplan återhämtningsåtgärder för likviditetshanteringen.

Rapportering av likviditetsrisker

Likviditetsriskerna rapporteras till centralinstitutets ledning regelbundet, och i samband med att beredskapsnivån för likviditetsläget höjs övergår man vid behov till lägesrapportering varje vecka eller varje dag. I OP Gruppens företag rapporteras likviditetsrisken till styrelsen regelbundet minst enligt de limiter som ställts upp. I OP Gruppens riskanalys rapporterar riskhanteringen kvartalsvis till riskkommittén vid centralinstitutets styrelse om utfallet av likviditetsriskerna.

Hantering och styrning av likviditeten i sammanslutningen

Likviditetsregleringen tillämpas inte som sådan på företagen i sammanslutningen, utan centralinstitutet kan med ECB:s tillstånd bevilja sina medlemsbanker tillstånd att avvika från likviditetsregleringen. OP Andelslag har i egenskap av centralinstitut för sammanslutningen av andelsbanker beviljat sina medlemskreditinstitut ett undantag i enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. Med stöd av undantaget tillämpas de krav på kreditinstituts likviditet som avses i del sex i EU:s tillsynsförordning inte på medlemskreditinstituten. Likviditeten enligt förordningen övervakas och rapporteras för sammanslutningen av andelsbanker. En förutsättning för beviljande av undantag är att centralinstitutet ger sammanslutningens företag anvisningar om de riskhanteringsåtgärder som behövs för tryggnad av likviditeten och om andra kvalitetskrav, samt övervakar att dessa anvisningar iakttas.

Centralinstitutets verkställande ledning ansvarar för att centraliserat ordna hanteringen av likviditetsrisken i OP Gruppen i enlighet med riktlinjerna i likviditetsstrategin. Ledningen ska se till att hanteringen av sammanslutningens likviditet och övervakningen av den är fortlöpande i harmoni med affärsrörelsens omfattning och natur samt uppfyller kraven i regleringen. Vid styrningen av försäljningen av inlåningen och utlåningen fäster ledningen inte endast vikt vid målen för tillväxt och lönsamhet, utan även vid produkternas likviditetsegenskaper. Med hjälp av produktutvecklingen i anslutning till kundbetjäningen bör man också sträva efter att minska likviditets- och finansieringsstrukturens risker.

OP Gruppens likviditets- och marknadsupplåningsplan samt fullmakterna för upplåning på kapitalmarknaderna godkänns av OP Företagsbankens och OP-Bostadslånebankens styrelser. Centralinstitutets verkställande ledning godkänner beredskapsplanen för likviditeten. Planen innehåller förfaranden för att styra och övervaka en beredskapsnivåbaserad likviditet samt finansieringskällorna.

I egenskap av centralbank för OP Gruppen tryggar OP Företagsbanken Abp likviditeten för såväl hela gruppen som varje andelsbank eller annat företag som hör till gruppen. OP Gruppens företags likviditet samlas på gruppens centralbanks checkkonto i Finlands Bank. Därmed sköts hela gruppens likviditetsposition alltid centraliserat via checkkontot. OP Gruppens centralbank ansvarar för gruppens marknadsupplåning, hanterar gruppens kortfristiga likviditet och upprätthåller likviditetsreserven, sköter centraliserat gruppens minimireservskyldighet och ansvarar för hanteringen av den dagsinterna likviditetsrisken. OP Företagsbanken administrerar centralt gruppens marknadsupplåning med främmande kapital och med eget kapitalinstrument, medan OP-Bostadslånebanken Abp handhar marknadsupplåningen mot säkerheter i bolån.

Genom beslut av styrelsen eller ett av styrelsen befullmäktigat organ kan centralbanken utnyttja säkerheter som normalt finns i hela OP Gruppen. Centralinstitutets styrelse eller ett av styrelsen befullmäktigat organ ålägger vid en störning på penning- och kapitalmarknaden eller vid en allvarlig likviditetskris som beror på någon annan omständighet, eller som en förberedelse för en sådan kris, medlemsbankerna i sammanslutningen att antingen sälja krediter till OP-Bostadslånebanken Abp eller via en mellankredit ställa sin kreditstock som säkerhet för ett säkerställt obligationslån som OP-Bostadslånebanken Abp har satt i omlopp. Omfattningen av krediterna baserar sig på det gruppspecifika behovet och fastställs skilt för varje bank. Beslutet kan verkställas genom beslut av centralinstitutets styrelse eller ett av styrelsen befullmäktigat organ. Medlemsbankerna förbinder sig att omedelbart vidta de åtgärder som föranleds av beslutet.

De primära finansieringskällorna för andelsbankernas utlåning är eget kapital, inlåning och mellankredit via OP-Bostadslånebanken. Användningen av mellankrediter minskar OP Gruppens behov av senior upplåning.

Om det uppstår likviditetsöverskott i en andelsbanks kundrörelse överförs det till placeringsprodukter som tillhandahålls av gruppens centralbank för att stödja genomförandet av hela OP Gruppens grunduppgift. Placeringsverksamhet ingår inte i en andelsbanks grunduppgift.

Allokering av kostnader för likviditetsrisker i sammanslutningen

Kostnaderna för marknadsupplåningen och upprätthållandet av likviditetsreserven fördelas på medlemsbankerna enligt den upphovsprincip som centralinstitutets verkställande ledning har godkänt. Kostnaderna för upprätthållandet av likviditeten allokeras via likviditetsinsättningar och kostnaderna för marknadsupplåningen med en marginal som läggs på OP-krediternas/OP-insättningarnas räntegolv eller genom något annat förfarande.

Marknadsrisker

Strategi för hantering av ränterisken i den finansiella balansräkningen

Ränterisken i den finansiella balansräkningen uppkommer som ett resultat av kundtransaktioner, och storleken på risken påverkas av utvecklingen i kundernas krediter och insättningar. Ränterisken i den finansiella balansräkningen har fastställts som en betydande risk hos OP Gruppen.

De allmänna principerna för hanteringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen är följande:

- Den verkställande ledningen ansvarar för att ordna hanteringen av ränteriskerna i den finansiella balansräkningen för OP Gruppens bankrörelse i enlighet med riktlinjerna i strategin för hantering av ränterisken så att förfarandena är motiverade, gedigna och dokumenterade. Syftet med förfarandena är att se till att realiseringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen på gruppnivå och bankvis hålls inom de ställda gränserna och att hanteringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen (IRRBB) är förenlig med regleringen.
- Med hjälp av ränterisklimiten i den finansiella balansräkningen fastställs storleken på ränterisken inom ramen för respektive medlemsbanks riskhanteringsförmåga med beaktande av respektive banks inlåningsstruktur. Detta är nödvändigt i synnerhet då man vill öka räntenettet genom att dra nytta av räntedifferensen mellan långa och korta räntor.
- Sammanslutningens medlemsbanker hanterar ränterisken i sin finansiella balansräkning i enlighet med riktlinjerna och begränsningarna i riskpolicyn, andra anvisningar från centralinstitutet och måluppställningen samt konto-, insättnings- och kreditvillkoren. Medlemsbankerna måste förstå hur ränterörelser och kundbeteendet påverkar räntenettet, och de måste ha tillräckliga kunskaper om derivatinstrument för att kunna hantera sin ränterisk med de produkter som gruppens centralbank tillhandahåller. Medlemsbankerna upprättar i samband med årsplaneringen en balanshanteringsplan som även innefattar en plan för hanteringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen.
- OP Gruppens centralbank följer upp ränterisken i den finansiella balansräkningen som en helhet, och Bankrörelsens balanshanteringskommitté kan ge medlemsbankerna rekommendationer för hanteringen av ränterisken. Rekommendationerna kan också vara bindande.
- Centralinstitutet ska genom centraliserad säkringsredovisning säkerställa att det i gruppens och dess viktigaste företags bokslut ingår en avbildning som motsvarar karaktären hos affärsverksamheten vid ränterisköverföringen.
- Med ränteintäktsriskmätaren uppskattas förändringen i räntenettet och med nuvärdesriskmätaren uppskattas värdeförändringarna i poster i och utanför balansräkningen under avtalens hela antagna löptid. För ränteutvecklingens del måste man uppskatta hur förändringar i både den allmänna räntenivån och i räntekurvans form påverkar räntenettet och balansposternas nuvärde.
- Optionaliteter som ingår i tillgångar och skulder måste beaktas vid mätningen av ränterisken så att deras effekt syns i de framtida kassaflödena. Modellernas funktion säkerställs enligt principerna för hantering av modellrisker.
- Vid mätningen av ränterisken är posterna av eget kapital – aktiekapital, andelskapital och ackumulerade vinstmedel – räntefria skuldposter, och de placeras på en tidslinje enligt den tidsstruktur som fastställts för dem. Kapitallån som räknas till eget kapital behandlas i riskkalkylerna enligt deras avtalsvillkor. För avkastningsandelarnas del ska respektive kundlöfte betraktas som utgångsläge då kassaflödena bestäms.
- Stresstester för ränterisken ska utföras regelbundet. Då testas särskilt förändringen i kundbeteendet i förhållande till hur krediterna, insättningarna och avkastningsandelarna historiskt sett har betett sig som portfölj. Dessutom måste också förändringarna i andra centrala verksamhetsantaganden testas, till exempel avskaffandet av nollgolvet för referensräntorna.

- Genom ett riskbedömningsförfarande för OP Gruppens nya produkter, tjänster, verksamhetsmodeller, processer och system ska man säkerställa att kraven på hanteringen av ränterisken har beskrivits och beaktats på ett korrekt sätt vid utvecklingen av kundrörelsen.
- För ränterisken i den finansiella balansräkningen reserveras ekonomiskt kapital i förhållande till ränterisken.

Hantering av övriga marknadsrisker i bankrörelsen via balansräkningen

De övriga marknadsriskerna i intjäningslogiken "bankrörelse via balansräkningen" uppkommer närmast av hanteringen av OP Gruppens likviditetsreserv samt av OP Företagsbankens obligationsportfölj.

OP Företagsbankens centralbanksfunktion förvaltar likviditetsreserven för OP Gruppens bankrörelse. Likviditetstäckningskravet enligt regleringen (LCR) fastställer ramarna för storleken på och allokeringen av likviditetsreserven. Likviditetsreserven omfattar utöver centralbankstillgodohavanden en likviditetsreservportfölj, vars poster ska uppfylla kraven på kreditvärdighet och likviditet i regleringen. Därför innehåller portföljen värdepapper för vilka det är ytterst osannolikt att kreditförluster kommer att realiseras. Dessa värdepapper har för det mesta en fast ränta, det vill säga deras värde lever efter marknadsräntorna och rörelserna i kreditspreadarna.

Likviditetsreservportföljen följs upp och hanteras med metoderna för hantering av marknadsrisken:

- I Bankrörelsens riskpolicy fastställs metoderna för riskmätning, limiterna för risktagning och övriga begränsningar.
- För placeringsportföljen utarbetas en placeringsplan där man beskriver målen för placeringsverksamheten och principerna för portföljförvaltningen. OP Företagsbankens styrelse godkänner placeringsplanen.
- En tillräcklig spridning av portföljerna tryggas med separata emittentspecifika begränsningar.

Därtill placerar OP Företagsbanken i företags obligationslån. Portföljen av obligationer är motvikt till kreditgivningen ur OP Företagsbankens synvinkel. För portföljen utarbetas en placeringsplan där man beskriver målen för placeringsverksamheten och principerna för portföljförvaltningen.

Bankrörelsens aktie- och fastighetsrisk hanteras främst genom anvisningar som noggrant begränsar risktagningen. Fastighetsrisken består närmast av fastigheter i andelsbankernas eget bruk. Till bankrörelsens nuvarande affärsmodeller hör inte att öka aktie- eller fastighetsrisken.

Om det uppstår likviditetsöverskott i en andelsbanks kundrörelse överförs det till placeringsprodukter som tillhandahålls av OP Gruppens centralbank för att stödja genomförandet av hela OP Gruppens grunduppgift. Placeringsverksamhet ingår inte i en andelsbanks grunduppgift. Andelsbankerna kan i sin samhällseliga roll placera i lokala riskkapitalfonder inom sitt verksamhetsområde. Med sina placeringar stöder bankerna i enlighet med sina kooperativa värderingar sin regions framgång och såväl sin regions som sina kunders ekonomiska aktivitet.

Vid finansiering av bilhandel kan man erbjuda produkter där OP Företagsbanken bär risken för bilens återförsäljningsvärde vid slutet av avtalsperioden. Om det realiserade försäljningspriset understiger den uppskattning som använts vid prissättningen av avtalet, när intjäningen inte upp till målet eller förlust uppstår. I syfte att hantera risken är det viktigt att avgränsa de finansierade objekten så att deras prisutveckling är förutsebar och att de kan realiseras snabbt.

Markets-funktionens riskhantering

OP Gruppens handel med kapitalmarknadsprodukter har koncentrerats till OP Företagsbankens Markets-funktion. Till denna hör att prissätta och skydda de ränteskyddsprodukter som gjorts för lån beviljade av andelsbankerna och OP Företagsbanken, olika ränteskydd, valutahandel, strukturerade placeringsprodukter, handel med obligationer samt råvaruderivat. Risker som har tagits är av marknadsriskerna ränterisken i olika valutor, valutarisken, volatilitetsrisken för optioner, kreditspreadrisken samt av kreditriskerna motparts- och emittentriskerna. Återköp av strukturerade placeringsprodukter ger också upphov till en viss aktierisk. Markets ansvarar för hanteringen av gruppens valutaposition och gör vid behov valutatransaktioner på marknaden. Markets riskpositioner hanteras genom aktiv handel på marknaden. Markets risk- och resultatuppföljning sker dagligen. Dessutom rapporterar riskhanteringsfunktionen om Markets risker till styrelsens riskkommitté och den verkställande ledningen inom ramen för OP Gruppens riskanalys.

Markets-funktionen är exponerad för likviditetsrisker relaterade till både likviditet och marknadslikviditet. Likviditetsrelaterade risker beror på säkerhetskrav för derivatinstrument med säkerhet vilka är beroende av marknadsvärdet, och dessa risker hanteras som en del av centralbankens övriga likviditetshantering. Vissa marknadens och produkters låga marknadslikviditet, en allmän nedgång i marknadslikviditeten eller en teknisk funktionsstörning hos den centrala motparten kan leda till att behövliga transaktioner inte kan genomföras till förväntat pris eller att det inte är möjligt att följa den valda säkringsstrategin. När det gäller risker relaterade till marknadens likviditet ska man se till att kunderna på förhand informeras om konsekvenserna av eventuella avvikande marknadslägen. För att säkerställa kundrörelsens kontinuitet ska man skapa beredskap för anlitan av alternativa centrala motparter vid behov.

Markets marknadsrisker mäts med "expected shortfall"-indikatorer samt med olika slags produkt- och positionsspecifika känslighetsindikatorer och indikatorer för nominellt värde. Konsekvenserna av operativt signifikanta marknadsfluktuationer bedöms med stresstest för att få en bild av riskerna som anknyter till sällsynta marknadsfluktuationer med betydande inverkan. För Markets marknadsrisker beräknas ett ekonomiskt kapitalkrav. Riskpolicyn sätter limiter och begränsningar för affärsmodellerna. Riskpolicyn utarbetas så att riskerna visas per affärsmodell och den externa risktagningen i modellerna är strikt avgränsad.

När avtal om derivatinstrument ingås uppkommer en motpartsrisk som begränsas med hjälp av kundvisa limiter. Beslut om limiterna tas i processen för OP Företagsbankens kreditbeslut. Motpartsrisken för derivat ingår i det ekonomiska kapitalkravet för kreditrisken. För att risken ska beaktas, korrigeras derivatvärderingarna genom kreditvärdighetsjusteringar för kreditrisken (CVA och DVA). Hur stor kreditvärdighetsjusteringen är beror på den kreditriskfria värderingen av derivat, räntenivån, valutakurserna, volatiliteten i ränteoptionerna och kreditriskens marknadspris. Fluktuationer som orsakas av variationer i räntenivån vid kreditvärdighetsjusteringen för kreditrisken minskas genom derivatinstrument.

Innehavet av obligationer och penningmarknadspapper ger upphov till en emittentrisk, som begränsas med emittentspecifika limiter eller allokeringlimiter för Markets-funktionens kompletterande limiter.

En del av de risker som uppkommer av ränteskydd inbäddade i krediter överförs till Markets, som täcker dem på marknaden. Risker som hänför sig till verksamheten är ränte- och volatilitetsrisken. För vissa produkter har det prognostiserade kundbeteendet en betydande inverkan på prissättningen av produkten och säkringen av risken. Om kundernas beteende på det stora hela avsevärt avviker från prognoserna, kan de realiserade kundintäkterna vara mindre eller större än väntat samt riskpositionen över- eller undersäkrad. Kundbeteenderiskerna avviker från marknadsriskerna i och med att man inte kan gardera sig mot dem på interbankmarknaden. Riskhanteringen baserar sig på andelsbankernas hantering av kundrelationer, uppföljning av kundbeteendet och utnyttjande av insamlad information för att utveckla prognosmodellerna.

Riskhantering inom affärsmodellen Kapitalförvaltning

De viktigaste riskerna i affärsområdet Kapitalförvaltning är de operativa riskerna och compliance-riskerna i anslutning till organiseringen av verksamheten samt riskerna i den framtida affärsrörelsen, såsom förändringar i det ekonomiska läget, konkurrensmiljön eller kundbeteendet. Försäljningen av kapitalförvaltningsprodukter berörs av detaljerad reglering som syftar till att säkerställa att kunden förstår riskerna och kostnaderna samt miljökonsekvenserna och de sociala konsekvenserna i anslutning till placeringsbesluten. Försäljningen av placeringsprodukter är förenad med en anseenderisk. Marknadsutvecklingens inverkan på de förvaltade medlen exponerar affärsrörelsens intjäning för marknadsrisker.

Inom affärsområdet Kapitalförvaltning kan en låg likviditet vara en egenskap hos placeringsobjektet (till exempel fastigheter), eller så kan likviditeten avta i exceptionella marknadslägen där till exempel aktiv handel med vissa värdepapper inte bedrivs eller där skillnaden mellan köp- och säljkursen är stor. Likviditetsrisker kan också uppstå på grund av oförutsebart kundbeteende i synnerhet i turbulenta marknadsförhållanden till exempel i form av ett större antal begäranden om inlösen av placeringsfondandelar. Detta kan leda till en situation där fonden inte kan lösa in alla fondandelar. Likviditetsrisker relaterade till kapitalförvaltningsrörelsen ska hanteras på förhand genom att i marknadsföringsmaterial informera kunderna om likviditetsriskerna i placeringsobjekten. Om problem uppstår hanteras likviditetsriskerna genom att skjuta upp eller avbryta inlösen, ta ut inlösenprovisioner eller ändra prissättningen samt eventuellt genom att öka andelen kontanter.

Till riskhanteringsprocesserna i verksamheten hör riskbedömningar av nya produkter, tjänster och placeringsobjekt samt minst årliga riskkartläggningar av existerande processer och rutiner. Till processen för utveckling av nya produkter, tjänster och placeringsobjekt hör dessutom en intern behandling med representanter för säkerställande stödfunktioner. Vid behandlingen säkerställs att riskhanteringen och regelefterlevnaden beaktas vid utvecklingen samt att intern kontroll blir en del av verksamhetsmodellerna och produkttillsynen. De oberoende riskhanterings- och compliance-funktionerna upprättar riskutlåtanden om nya produkter och tjänster. Till riskhanteringsprocesserna i OP Kapitalförvaltnings affärsrörelse hör också interna kommittébehandlingar. Riskhanterings- och compliance-funktionerna deltar i kommittéerna och behandlingen av nya produkter och verksamhetsmodeller.

Genom att se till att produktutbudet motsvarar kundernas efterfrågan och behov kan man förbättra kundlojaliteten i situationer där kunder vill byta eller diversifiera placeringsobjekt. För riskerna reserveras kapitalkrav som en del av riskslaget Övriga risker som ska bedömas.

1.1.3.3. Riskerna i försäkringsverksamheten

Livförsäkringsrisker

De biometriska risker som ingår i livförsäkringsprodukterna beror på att ersättningar till följd av främst dödsfall betalas i en större omfattning eller att pensioner betalas längre än förväntat. Dödlighetsintensitet och återstående livslängd inverkar på livförsäkringsbolagets riskposition i dödsfallsförsäkringar och pensionsförsäkringar. I synnerhet i förmånsbaserade gruppensionsförsäkringar och andra bestånd som innehåller livslånga pensionsförsäkringar är livslängdsrisken stor, eftersom de här avtalen inte innehåller en dödlighetsrisk med en avsevärd motsatt riskposition.

Av försäkringstagarnas kundbeteende uppkommer en annullationsrisk. Försäkringstagare har rätt att sluta betala försäkringspremier, säga upp avtal i förtid eller ändra avtalet med stöd av en option som ingår i avtalet så att bolaget får en större risk än tidigare i det ändrade avtalet. Ett exempel på en sådan option är kundens rätt att byta ut avkastningen på tillgångarna från fondanknuten till beräkningsränta, vilket ökar räntekostnaderna. Ett annat exempel är uppskjutning av pensionen, vilket ökar både livslängdsrisken och annullationsrisken. Sparförsäkringar och kapitaliseringsavtal, där kunderna har återköpsrätt, är särskilt exponerade för annullationsrisker som anknyter till kundbeteendet. Detsamma gäller riskförsäkringar som försäkringstagaren kan säga upp när som helst. Återköp av pensionsförsäkringar är möjliga endast i undantagsfall.

Med kostnadsrisk avses en situation där de kostnader som uppkommer för förvaltningen och skötseln av försäkringsavtal samt för ersättningsverksamheten skiljer sig från de kostnader som uppskattats vid premiesättningen. Försäkringar som förfaller i förtid kan också äventyra hållbarheten hos de kostnadsantaganden som gjorts i premiesättningen av försäkringar och därmed bidra till att kostnadsrisken realiserar.

Det behov av kapital som livförsäkringsriskerna förutsätter analyseras med solvenskapitalkravet (SCR) och det ekonomiska kapitalkravet. Analysen kompletteras med stresstester.

Livförsäkringens försäkringsrisker hanteras med ett noggrant riskurval och en noggrann premiesättning samt genom att säkerställa en precis och tryggande värdering av försäkringsskulden. Riktlinjerna för kund- och riskurval beskrivs i anvisningar som uppdateras regelbundet.

Riskerna i anslutning till dödlighetsintensiteten och livslängden premiesätts tryggande på basis av omständigheterna och förhållandena vid tidpunkten för beviljande av försäkringen. Bolaget har få möjligheter att ändra priset på de här långfristiga avtalen. Därför får försäkringsbolaget bära risken för en eventuell senare ändring av premiesättningsgrunderna genom att premierna i nyförsäljningen höjs och bolaget bokför en komplettering av försäkringsskulden för det bestånd som sålts. Genom att tillhandahålla försäkringar med motsatt riskposition reduceras nettorisken i hela försäkringsbeståndet.

Risken för förtida annullation i anslutning till kundbeteendet och risken för kundens option att byta avkastningen på sina tillgångar till beräkningsränta hanteras genom ett konkurrenskraftigt produktsortiment och en lämplig produktstruktur samt genom incitament och sanktioner i avtalsvillkoren.

Kostnadsrisken hanteras med en tillräcklig kostnadsdisciplin och tryggande premiesättning. Hur antagandena för premiesättningen realiserats följs fortlöpande upp och vid behov justeras premierna för nyförsäljning och en komplettering av försäkringsskulden bokförs för det sålda försäkringsbeståndet.

Risken begränsas också med en återförsäkring vars nivå fastställs i de återförsäkringsprinciper som styrelsen för OP-Livförsäkrings Ab har godkänt. Återförsäkringsprinciperna fastställer gränserna för det maximala självbehållet och katastrofskyddets kapacitet. Återförsäkringsprinciperna begränsar också befogenheterna att ta motpartsrisiker inom återförsäkringen, eftersom dokumentet sätter limiter utifrån motpartens rating och återförsäkringens avtalstyp (avtalsrörelse, fakultativ).

Den ansvariga försäkringsmatematikern ger årligen bolagets styrelse en utredning av hur de krav som försäkringsskulden ställer fortlöpande uppfylls och av de krav som försäkringsrörelsens karaktär ställer samt aktuariefunktionens utlåtanden om försäkringspolicyn och återförsäkringsarrangemangen.

Det ekonomiska kapitalkrav som försäkringsriskerna binder limiteras i relation till OP Gruppens interna kapital. Beloppet av försäkringsriskerna styrs också av det mål som ställts upp i kapitalplanen för förhållandet mellan kapitalbasmedlen och solvenskapitalkravet.

Skadeförsäkringsrisker

Skadeförsäkringsriskerna hanteras med ett noggrant riskurval och en noggrann premiesättning samt genom att säkerställa en precis och tryggande värdering av försäkringsskulden.

Premiesättningen av försäkringarna baserar sig på riskmotsvarighet, det vill säga att riskpremien för en försäkring motsvarar åtminstone de försäkringsersättningar som betalas ur försäkringen. Försäkringspremien innehåller också komponenter för operativa kostnader och kapitalkostnader.

Grunderna för riskurvalet (kundurval och kriterierna för det samt grenspecifika beslutsgränser) fastställs i riskpolicyn, som uppdateras årligen, och i anvisningar som kompletterar den. Dokumenten fastställer differentierade beslutsbefogenheter enligt försäkringsriskens storlek samt risker enligt försäkringsgren, vilka anges endast begränsat och efter prövning av ledningsgruppen för Försäkringskunder.

Försäkringsperioderna för skadeförsäkringen är i regel årsförsäkringar eller kortare och förändringarna i försäkringsriskerna kan i regel snabbt överföras till försäkringspremierna. För långfristiga försäkringsgrenar där riskerna eventuellt är oberoende av varandra, hanteras riskerna genom att ställa upp årliga teckningslimiter.

Risken begränsas också med en återförsäkring vars nivå fastställs i de återförsäkringsprinciper som styrelserna har godkänt. Återförsäkringen sker främst med risk- (det försäkrade objektet) och skadefallspecifika återförsäkringsskydd. Eventuella luckor i återförsäkringsskyddet fylls med noggranna UW-anvisningar. Den risk som tillgången på återförsäkring utgör övervakas aktivt. Oberoende av försäkringsgren återförsäkras stora enskilda risker, till exempel skadekumuler som eventuellt förorsakas av naturkatastrofer eller mänsklig verksamhet.

Återförsäkringsprinciperna fastställer gränserna för det maximala självbehållet och katastrofskyddets kapacitet. Återförsäkringsprinciperna begränsar också befogenheterna att ta motpartsrisiker inom återförsäkringen, eftersom dokumentet sätter limiter utifrån motpartens rating och återförsäkringens avtalstyp (avtalsrörelse, fakultativ, fronting). Lokala riskkoncentrationer beaktas vid EML-beräkningen av egendoms- och avbrottsrisker (Estimated Maximum Loss, den beräknade maximala skadan) och i det EML-genombrottskydd som ingår i återförsäkringsskyddet.

Försäkringsskuldens belopp uppskattas betryggande så att det räcker till för att täcka de förpliktelser som härrör från försäkringsavtalen. Det här genomförs så att man först gör en uppskattning av försäkringsskuldens förväntade värde och på det räknar ut ett säkerhetstillägg på grund av den ovisshet som föreligger. Den ansvariga försäkringsmatematikern ger årligen bolagets styrelse en utredning av hur de krav som försäkringsskulden ställer fortlöpande uppfylls och av de krav

som försäkringsrörelsens karaktär ställer samt aktuariefunktionens utlåtanden om försäkringspolicyn och återförsäkringsarrangemangen.

Skadeförsäkringsriskerna analyseras med solvenskapitalkravet (SCR) och det ekonomiska kapitalkravet. Analysen kompletteras med stresstester. Det ekonomiska kapitalkrav som försäkringsriskerna binder limiteras i relation till gruppens interna kapital. Beloppet av försäkringsriskerna begränsas också av det mål som ställts upp i kapitalplanen för förhållandet mellan kapitalbasmedlen och solvenskapitalkravet.

Hantering av marknads- och motpartsrisiker i livförsäkrings- och skadeförsäkringsrörelsen

Hantering av strukturella ränterisker och andra risker i placeringsverksamheten

Hantering av marknadsriskerna inom liv- och skadeförsäkringsrörelserna omfattar marknadsriskerna i hela balansräkningen, det vill säga försäkringsskulden, placeringarna och derivaten. Syftet med placeringsverksamheten är att säkerställa kundernas avkastning, att ge täckning för försäkringsskulden och att placera täckningen räntabelt. I placeringsverksamheten beaktas bland annat den strukturella ränterisk som uppkommer av försäkringsskuldens kassaflödesstruktur samt de övriga krav som försäkringsskulden ställer på investeringstillgångarna och deras likviditet. För detta måste bolagen per försäkringsgren och tillgångsklass specificera de framtida kassaflödena, osäkerheterna kring dem och orsakerna till osäkerheten. Dessutom ska bolagen i placeringsplanen fastställa och motivera vilka placeringsinstrument som ska täcka vilken del av försäkringsskulden och hur stora avvikelser som tillåts mellan durationen, räntekänsligheten och andra relevanta nyckeltal för placeringsportföljens och försäkringsskuldens kassaflöden. Tillämpningen av skälighetsprincipen inom livförsäkringen påverkar också placeringsverksamhetens mål och risktagningens omfattning.

Granskningen av den strukturella ränterisken, det vill säga risken i räntebalansen, börjar med hur väl ränteplaceringarnas och försäkringsåtagandenas kassaflöden har anpassats till varandra (Asset and Liability Management = ALM). Förändringar i räntorna påverkar värdet både på försäkringsskulder och på placeringar och skyddande derivat. Marknadsriskerna i bolagens balansräkning hanteras i enlighet med placeringsplanerna med hjälp av val av placeringsallokeringar och räntesäkring av försäkringsskulden med beaktande av den förväntade avkastningen.

I Solvens II-ramverket och modellen för ekonomiskt kapitalkrav ingår en volatilitetskorrigeringskurva för försäkringsskulden, vilket även medför en kreditspreadrisk. Med tanke på kreditspreadriskens nivå är det viktigt att tillgångarna och skulderna har enhetliga riskprofiler. Differenser mellan ett bolags ränteplaceringar och volatilitetsjusteringsportfölj kan anknyta till landsfördelning, företagslänesektorer, kreditklassificeringar och löptider. Till ränteplaceringar ansluter sig en risk för kreditförlust och försämring av placeringsobjektets rating. Denna risk hanteras med hjälp av tillräcklig diversifiering.

Marknadsriskernas storlek mäts och begränsas med Value at Risk-mätaren och olika känslighetsmätare samt enligt beloppet av det ekonomiska kapitalkravet och solvenskapitalkravet (SCR). Analysen kompletteras med stresstester. Genom att granska fördelningen inom allokeringen enligt tillgångsslag bedömer man försäkringsbolagens riskkoncentrationer på tillgångsklassnivå.

Marknadsriskerna begränsas med risklimiter, som sätts ut i de intjäningslogikspecifika riskpolicyer och placeringsplaner som fastställts av styrelsen. I riskpolicyerna fastställs limiter för marknadsriskerna, som bestäms utifrån limiterna enligt OP Gruppens principer för risktagning. I bolagens placeringsplaner ställs mål för räntesäkringen av de försäkringstekniska avsättningarna. Begränsningar per tillgångsklass fastställs för likvida och illikvida placeringar. Kreditrisken i placeringsportföljen begränsas med kreditklassificeringslimiter. Separata placeringsplaner utarbetas för livförsäkringsbeståndet (ETA 1) och för pensionsförsäkringsbeståndet (ETA 2) som OP-Livförsäkrings Ab övertagit av Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi. I placeringsplanerna godkänner försäkringsbolagens styrelser också principerna för användningen av derivat. Placeringsportföljerna begränsas förutom av gruppens riskpolicy och limiter även av de principer för ansvarsfull placering som bolagens styrelser har fastställt.

Försäkringsbolagens placeringsverksamhet ger upphov till en landrisk, eftersom placeringarna sprids geografiskt. Landrisken begränsas genom att sätta ut en maximal limit som beror på den externa ratingen för den stat där risken är belägen (risklandet). Som rating används den rating som ett internationellt ratinginstitut har gett staten. Från OP Gruppens landsvisa maximala limiter allokeras separat bolagsbestämda landslimiter till OP-Livförsäkring och Pohjola Försäkring för

att begränsa geografiska koncentrationer i bolagens placeringar. Placeringsriskernas geografiska fördelning följs upp regelbundet.

Försäkringsbolagens försäkringsskuld medför i regel ingen valutarisk, eftersom den i huvudsak är i euro, och för OP-Livförsäkrings del i sin helhet i euro. Av den anledningen riktas också en stor del av de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden till värdepapper i euro eller säkras placeringarnas öppna valutarisk.

Hantering av motpartsrisiker

Återförsäkrarnas motpartsrisk hanteras med limiter som är specifika för varje kreditklass och motpart samt i enlighet med placeringsplanerna och principerna för återförsäkring, som fastställts av styrelsen.

Placeringsportföljens motpartsrisk begränsas med risklimiter som ingår i placeringsplanerna. Diversifieringslimiter ställs för både direkta placeringar och för fondplaceringar. En tillräcklig spridning av försäkringsbolagens placeringsportföljer säkerställs med emittentlimiter som ställs i försäkringsbolagens placeringsplaner. Motpartsrisken i derivat begränsas på basis av derivatmotparternas ratingar. I dokumentationen av principerna för användningen av derivat, som godkänts av styrelsen, beskrivs de derivatinstrument som används och verksamhetsätten.

För motpartsrisken reserveras kapital både i modellen för ekonomiskt kapitalkrav och i SCR-beräkningen.

1.1.3.4. Risker på gruppnivå

Operativa risker

Den operativa risken är en så kallad påföljdsrisk som orsakas av all affärsverksamhet och som kan uppkomma av bristfälliga eller felaktiga rutiner, processer, system eller yttre faktorer. Den operativa risken kan framkomma som en ekonomisk förlust eller som någon annan skadlig följd, till exempel som försvagat eller förlorat anseende eller förtroende.

Inom OP Gruppen räknas också ICT- och säkerhetsriskerna samt riskerna relaterade till datakapitalet till de operativa riskerna. Operativa risker är dessutom compliance- och modellriskerna, som på grund av sina särdrag har klassificerats som separata betydande riskslag.

Målet för hanteringen av operativa risker är att säkerställa de centrala affärsprocessernas och funktionernas effektivitet och kvalitet samt deras kontinuitet även under exceptionella omständigheter. Ledningen för varje företag i OP Gruppen ansvarar för att ordna hanteringen av operativa risker i enlighet med ovan nämnda mål och med beaktande av affärsrörelsernas särdrag.

Med hanteringen av operativa risker säkerställer företagens ledning att riskerna inte medför oförutsedda ekonomiska förluster eller andra skadliga följder. På grund av de operativa riskernas kvalitativa art går det inte att skydda sig mot dem helt och hållet och inte heller att alltid undvika de negativa följderna av dem. Målet med hanteringen av operativa risker är inte heller alltid att helt eliminera risken, utan att hantera risken så att risknivån är acceptabel.

Viktiga delområden när hanteringen av de operativa riskerna ska organiseras är bland annat:

- Tydliga organisationsstrukturer och fastställda ansvarsområden.
- Processer, vars ägare har utsetts och där ägarna ansvarar för processens effektivitet och kvalitet samt för förenligheten med regleringen beroende på processägarens uppgifter och ansvar.
- Personal som har tillräcklig kompetens och behörighet för arbetsuppgifterna, samt tydligt fastställda och beskrivna ansvarsområden och mål som också har informerats om på tillbörligt sätt. Tillförlitligheten hos personalen (även hos utomstående arbetskraft) säkerställs och bedöms enligt metoder för intern kontroll.
- Systematiskt uppfyllande av interna och externa krav vid hanteringen av säkerhetsrisker (bekämpa, observera, reagera)
- Sådana åtkomsträtter och befogenheter för information och ICT-system som grundar sig på arbetsuppgifterna och som har begränsats till den information och de ICT-system som behövs för utförandet av arbetsuppgifterna. Ledningen i OP Gruppens företag ansvarar för administrationen och övervakningen av åtkomsträtter. Detta omfattar också att fastställa eventuella farliga arbetskombinationer och undvika dem.

- Säkerställande av att data- och cybersäkerheten är tillräcklig och aktuell. Detta genomförs i affärsrörelsen bland annat genom övervakning med systematiska tekniska arrangemang, dagliga övervakningsåtgärder samt riktade datasäkerhetsrevisioner.
- Verifiering av att all information är korrekt. Företagets ledning ansvarar för informationens användbarhet, integritet, konfidentiell och tillgänglighet med hjälp av tekniska och administrativa åtgärder samt för att informationen skyddas från otillbörlig åtkomst och från olaglig eller oavsiktlig databehandling.
- Identifiering och klassificering av datalager enligt deras kritiskhet, med beaktande av informationens konfidentialitet, integritet och tillgänglighet. Datalagrens ägare ansvarar för klassificeringen och de skyddsåtgärder som behövs. Ett datalager är en mängd data som sammanställts för ett visst ändamål, till exempel en applikation och dess databaser eller ett dataset eller en tabell som skapats för analytik.

Hantering av operativa risker baserar sig på att fortlöpande identifiera och bedöma risker. Vid identifieringen av risker beaktas också framtida och framväxande risker i affärsrörelsen, klimat- och miljökonsekvenser, hot mot säkerheten och externa krav samt planerar riskbaserat vilka säkerhetsåtgärder som behövs. Vid identifieringen av operativa risker bedöms också riskernas ekonomiska och övriga skadliga konsekvenser såsom effekter på anseendet. Företagets ledning ansvarar för att de risker som ansluter sig till affärsprocesserna, tjänsterna och produkterna samt de relaterade ICT-systemen identifieras och bedöms, och att det för riskerna tas fram behövliga kontroller för att uppnå en godtagbar risknivå och säkerställa att processerna fungerar och är effektiva. Målet är att automatisera kontrollerna.

En fortlöpande uppföljning av realiserade riskhändelser och nära ögat-situationer samt risker i verksamheten jämte orsaker och konsekvenser är en viktig del av hanteringen av operativa risker. Stresstestning och scenarier relaterade till operativa risker kompletterar hanteringen av de operativa riskerna och bedömningen av kapitalens tillräcklighet.

Innan nya eller starkt omarbetade produkter, tjänster, verksamhetsmodeller, processer och system samt utläggningar tas i bruk i OP Gruppen bedöms riskerna i anslutning till dem i enlighet med förfaranden som godkänts av centralinstitutets riskhanteringsfunktion. Affärsrörelsen ansvarar för riskbedömningsförfarandet. När det gäller högriskprojekt som principiellt är viktiga och innehåller nya risker kan funktionerna vid den andra försvarslinjen eskalera beslutsfattandet om att ta i bruk produkten. I OP Gruppen tillhandahålls för kunderna endast produkter, tjänster och affärsmodeller som godkänts på gruppnivå.

Eftersom kontinuiteten hos finansbranschens centrala funktioner är nödvändig också i situationer som äventyrar samhällsfunktioner, är det primära målet för OP Gruppens kontinuitetshantering att säkerställa kontinuiteten för de funktioner som hör till samhällets försörjningsberedskap också i olika störningssituationer. De här funktionerna är viktiga också för OP Gruppens verksamhet. Varje ledande befattningshavare ansvarar för att kontinuitetshantering i den egna funktionen är tillräcklig och aktuell.

Målet med utläggning av funktioner är att förbättra möjligheterna att nå OP Gruppens strategiska och operativa mål samt konkurrenskraften. Utomstående tjänsteleverantörers rutiner måste vara förenliga med OP Gruppens värden och etiska principer. För att trygga OP Gruppens viktigaste framgångsfaktorer läggs inte ledningens beslutsfattande, planeringen och utvecklingen av centrala processer, fastställandet av kriterier och utförandet av gruppinterna funktioner som krävs enligt regelverket ut på entreprenad utanför OP Gruppen. Då viktiga funktioner läggs ut ska det utläggande företaget hålla kvar central kompetens så att den utlagda funktionen inom en rimlig tid kan överföras till en annan tjänsteleverantör eller tillbaka till OP Gruppen för att utföras där, eller så att utläggningen kan avbrytas.

Det utläggande företaget kvarstår alltid med ansvaret för den utlagda funktionen. Det utläggande företaget ansvarar för att de krav som lagstiftningen och tillsynsmyndigheten ställer på utläggning iakttas liksom OP Gruppens förfaranden samt för ledningen och övervakningen av den utlagda funktionen. Policyn Hantering av utläggning i OP Gruppen och anvisningar som härletts ur den preciserar hanteringen av utläggningar.

Utöver forbundna förfaranden för hantering av operativa risker och enskilda riskhanteringsmetoder kan företagen i OP Gruppen överföra effekterna av en realiserad operativ risk bortom företaget och OP Gruppen med hjälp av försäkringar.

Inom OP Gruppen är referensramen för hanteringen av operativa risker indelad i förfaranden som blickar bakåt (till exempel operativa riskhändelser), förfaranden som analyserar situationen och proaktiva förfaranden (riskkartläggningar, kontinuitetshantering, riskbedömning av nya produkter). Centralinstitutets riskhanteringsfunktion ansvarar för OP

Gruppens referensram för hanteringen av operativa risker samt för att förvalta och utveckla den. Riskhanteringen ger också närmare anvisningar om de förfaranden för hanteringen av operativa risker som ska iakttas inom OP Gruppen. Riskhanteringsfunktionen förvaltar OP Gruppens riskbibliotekshelhet för operativa risker och ser regelbundet över den för att säkerställa att den är aktuell och heltäckande.

Styrningen, ansvaren, övervakningen och utvecklingen av säkerheten i OP Gruppen hanteras enligt de Företagssäkerhetsprinciper som fastställts av OP Andelslags styrelse och som möjliggör ett enhetligt säkerhetsarbete på gruppnivå. Principerna och anvisningarna som utarbetats utifrån dem utgör en modell för ledning och hantering av företagssäkerheten.

Hanteringen av säkerhetsriskerna och säkerhetsarbetet har som mål att stärka säkerhetskulturen i hela organisationen, att utveckla och upprätthålla den säkerhetsnivå som behövs med betoning på förebyggande åtgärder samt att effektivt hantera hot och störningar. Vid hot är säkerställandet av personsäkerheten alltid det primära målet, skyddet av egendom och information är sekundärt.

Målet för hanteringen av ICT-risker är att säkerställa de system och datakommunikationsförbindelser som hör till ICT-infran samt de centrala operativa processerna och deras backup-system, så att de är tillgängliga och återhämtar sig snabbt efter störningar. Varje funktion ansvarar för att se till att de ovan nämnda målen uppnås också för utlagda ICT-tjänster.

I OP Gruppen leds, övervakas och rapporteras cybersäkerheten i enlighet med den centraliserade hanteringsmodellen för cybersäkerhet. Organisationen Cybersäkerhet ger närmare anvisningar om förfaringsätt och instruktioner om hur gruppens informationssäkerhet ska genomföras och säkerställas samt om hanteringen av eventuella dataskyddsavvikelser. Cybersäkerhets instruktioner är principer som styr gruppens verksamhet och som ska iakttas i all verksamhet, såväl då nya system och lösningar utvecklas som då sådana skaffas. OP Gruppens cybersäkerhet ansvarar för processen och riktlinjerna vid avvikelser från dessa anvisningar. Centralinstitutskoncernens cybersäkerhetsorganisation rapporterar regelbundet till OP Gruppens högsta ledning om situationer som äventyrat gruppens informationssäkerhet och dataskydd.

Datarisker

OP Gruppens datakapital omfattar alla data i olika former inom gruppen. Värdet på datakapitalet baserar sig på hur det kan utnyttjas operativt och på en effektiv riskhantering samt i sista hand på dess produktivitet i den finansiella verksamheten. Risker relaterade till datakapitalet identifieras och bedöms som en del av hanteringen av operativa risker och rutinerna vid den.

Riskhanteringsprocessernas tillförlitlighet beror på data som insamlas i de operativa processerna, eftersom riskanalyser, nyckeltal och scenarier baserar sig delvis eller helt på dessa data. Därför är data och information som förädlats från dem i all finansiell verksamhet en oskiljaktig och mångfacetterad produktionsfaktor som kallas datakapital. Risker relaterade till datakapitalet berör alla riskområden.

Datarisker realiserar om affärsrörelsen måste ledas med osäker information som grund. Då kan beredskapen för rörelserisker bli onödigt omfattande, vilket kan leda till monetära förluster. Till exempel högre kapitalkrav på grund av undermålig datakvalitet kan binda kapital som behövs i andra sammanhang. På operativ nivå leder utmaningarna inom kundservicen eller andra processer inte till en maximal kund- och personalnöjdhet.

Hantering av risker relaterade till datakapital skapar klara operativa fördelar, då beslutsfattandet, ledningen och rapporteringen inom OP Gruppen baserar sig på riktiga och heltäckande data. Dessutom säkerställer hanteringen av datarisker tillsammans med effektiva riskhanteringsprocesser att OP Gruppen uppfyller regleringskraven.

För hanteringen av datarisker har OP Gruppen en OP:s datahanteringsmodell och ett OP:s ramverk för datakvalitet på gruppnivå. Dessa utgör ramarna för datahanteringen och databehandlingen. Utöver datahanteringsmodellen och ramverket för datakvalitet har gruppens kvalitativa krav definierats för att implementera och stödja efterlevnaden av goda praxis för datahantering och datakvalitet på gruppnivå.

Alla aktörer inom OP Gruppen ska tillämpa riktlinjerna för datahantering på gruppnivå och delta i utvecklingen av dem via sin verksamhet.

När det gäller hanteringen av datakapital ska ledningen bland annat:

- Främja identifieringen, bedömningen och hanteringen av risker relaterade till datakvaliteten. Detta omfattar bedömning och godkännande av de referensramar som minimerar datariskerna, det vill säga säkerställer en god datakvalitet.
- Se till att de rutiner som krävs enligt referensramarna iakttas. Detta förutsätter en klar lägesbild av hanteringen av definitionerna, insamlingen och behandlingen av data samt de tekniska och juridiska förutsättningarna för detta.
- Inkludera främjandet av kompetens relaterad till data och i synnerhet åtgärdandet av brister i strategin för IT-infrastruktur.
- Se till att utvecklingen av system som baserar sig på kritiskt datakapital får tillräckligt mycket ekonomiska och mänskliga resurser.
- Se till att riskrapporteringens definitioner är tillräckliga och förstå vilka begränsningar datakvaliteten medför för riskrapporteringen. Ledningen ska ställa målen för riskrapporternas riktighet och exakthet i både normala förhållanden och krissituationer. Dessa krav ska återspegla beslutens kritiskhet när beslut fattas utifrån rapporteringen.
- Vara medveten om OP Gruppens efterlevnad av bestämmelserna om datahantering och datakvalitet. Ledningen ska ha en uppfattning om de åtgärder som vidtagits i detta syfte eller som behövs i framtiden för att främja efterlevnaden.

Modellrisker

Med risker relaterade till användning av modeller avses eventuella förluster eller ett försämrat anseende till följd av sådana beslut som fattats på basis av resultatet av modellerna. Modellrisker är således så kallade påföljdsrisker i anslutning till verksamhetens kvalitet och kompetenser. En risk relaterad till användning av modeller är en operativ risk, till exempel till följd av en bristfällig eller oklar fördelning av ansvaret för administrationen av modellerna under deras livscykel eller till följd av bristfällig dokumentation.

I enlighet med OP Gruppens definition omfattar modellerna olika slags kvantitativa metoder såsom:

- Statistiska/matematiska modeller som baserar sig på egna data och med vars hjälp man kan härleda ytterligare data ur grundläggande historiska datamaterial
- Inputdata som härletts med hjälp av modeller ur egna eller externa data och som används i formler, kalkylering, klassificering eller regler
- I finansrörelsen standardiserade matematiska formler, vars parametrar härstammar från marknadsinformation.

Eftersom modeller är kritiska framgångsfaktorer för intjäningslogikerna, måste OP Gruppen ha en gedigen modellhantering. Modeller ska användas på ett ändamålsenligt sätt, och för att säkerställa det iakttas principer på gruppnivå för olika tillämpningsområden samt anvisningar som preciserar principerna. För att säkerställa en ändamålsenlig modellmiljö, för riskhanteringsfunktionen ett register på gruppnivå över modellerna (ett modellinventarium).

Modellriskernas orsaker kan indelas i tre kategorier:

- brister i modellutvecklingen,
- brister i införandet av modellerna och
- brister i användningen av modellerna.

Alla dessa är förknippade med gemensamma riskkällor, såsom brister i data eller datakvaliteten, bristfällig kännedom om sambanden mellan matematiska metoder och modeller samt brister i kännedomen om affärsrörelsen, riskmätningen och regelverket.

Genom hanteringen av modeller och modellrisker säkerställer man att modellerna beskriver fenomenet i fråga tillräckligt detaljerat och att de används korrekt. Det går inte att skydda sig helt mot de risker som hör samman med användningen. Riskhanteringsmålet är att säkerställa att de risker som hänför sig till användningen av modeller identifieras och risknivån i det sammanhanget är acceptabel.

Den verkställande ledningen ansvarar för att ordna hanteringen av modellrisker med beaktande av följande förutsättningar:

- Modellriskerna hanteras med tydliga rollfördelningar och tydligt fastställda ansvar. Alla modeller har en ägare.
- Modellriskerna identifieras och bedöms som en del av hanteringen av operativa risker och rutinerna vid den.
- Utvecklingen och underhållet av modeller säkerställs med hjälp av tillräckliga kompetenser om och resurser för de kvantitativa metoderna.
- Modeller används endast för de syften för vilka de utvecklats och godkänts. Inom OP Gruppen införs endast modeller vars funktion har validerats tillräckligt omsorgsfullt.
- Modellerna bedöms oberoende av utvecklingen och implementeringen av modeller.
- För modellerna ordnas en fungerande uppföljning av användningen.
- För modellerna verkställs riskhantering enligt deras livscykel med beaktande av dokumentationskraven.

OP Gruppens ramverk för hanteringen av modellrisker definierar rollerna i hanteringen av modeller och modellrisker samt de rutiner som iakttas under modellernas livscykel. Livscykeln för en modell består av modellutveckling, produktion och tillämpning samt administration eller avveckling av den.

Ägandet av modellen innebär entydigt ansvar att förstå alla enskilda omständigheter eller variabler som påverkar den aktuella affärsrörelsens lönsamhet samt hur dessa variabler hänger ihop med varandra. Modellens ägare ska också följa upp hur dessa variabler och deras inbördes relationer förändras med tiden. Modellens ägare ska se till att de modeller som används är aktuella och lämpliga för sitt användningsändamål.

Modellerna klassificeras med beaktande av hur kritiska de är för affärsrörelsen, det material som behövs för utvecklingen och förvaltningen av modellen och hur etablerad metoden är. På modellerna i respektive klass tillämpas enhetliga modellhanteringsmetoder. Modeller används som stöd för affärsrörelsen vid prissättningen och värderingen av avtal för bokföringen, då ett pris eller värde inte kan fås direkt från marknaden. Då risker mäts med kvantitativa modeller och metoder strävar man efter en så exakt uppskattning som möjligt av risken vid beräkningen av det ekonomiska kapitalkravet och beräkningen av kapitalbaskravet.

Modellernas etableringsgrad minskar deras kritiskhet. Riskerna med användningen av modeller som är förenliga med etablerad marknadspraxis anknyter främst till om de tillämpas korrekt. Egna modeller baserade på eget datakapital involverar mest risk när det gäller utvecklingen av modellen samt dess felbenägenhet.

Modellutveckling kräver i första hand eget högklassigt historiskt material, korrekt kvantifierade riskpositioner och lämplig marknadsinformation för värdering av tillgångs- eller skuldposter. Modellen ska lämpa sig för granskning av ifrågavarande fenomen. Allmänt använda och välbeprövade modelleringsmetoder och modeller används alltid då sådana finns att tillgå. Vid utvecklingen av modeller är målet att identifiera modellens brister och situationer där den fungerar dåligt. I den mån som modeller inte kan tillämpas på fenomen man vill beskriva, ska man beskriva modellens brister och de lösningar genom vilka man strävat efter att åtgärda dessa problem. Bestämmelserna och riskhanteringsaspekterna måste beaktas när en modell utvecklas.

Om parametervärden som definierats på olika sätt ska användas för olika syften ska valet motiveras och dokumenteras noggrant. Det krävs alltid ett nytt beslut om en modell ska börja tillämpas på ett nytt område. Uppdateringar av modellparametrar som görs utifrån färskare data och som påverkar resultaten av en modell ska hållas isär från egentliga modelländringar. Beslut om ibruktagande dokumenteras i det relevanta organets protokoll och ges för kännedom till den enhet inom riskhanteringsfunktionen som ansvarar för modellriskhanteringen.

Vid den fortlöpande bedömningen av användningen av modeller tillämpas en formbunden och regelbunden monitorering. Monitoreringens omfattning, utförlighet och frekvens ska stå i rätt proportion till modellens betydelse. Vid monitoreringen beaktas kraven i regelverket. Om monitoreringen visar att modellen fungerar sämre än tidigare eller om det av den årliga riskidentifieringsprocessen framgår nya trender eller strukturella förändringar i omvärlden, ska modellen valideras i synnerhet om modellen används för att estimerarisker som anses vara signifikanta.

Hur väl modellerna fungerar bedöms genom regelbunden kvantitativ och kvalitativ kontroll, det vill säga validering. Kravet på validering omfattar också modeller som affärsrörelsen implementerat, inte enbart den oberoende funktionens modeller.

Vid valideringarna iaktas i förväg fastställda förfaranden, kontroller och tester. Vid bedömningen beaktas modellens användningssyfte och betydelse.

I varje skede av en modells livscykel fäster man också vikt vid att dokumentationen är tillräcklig och att regelverkets dokumentationskrav uppfylls. Riskhanteringsfunktionen ansvarar för att enhetliga dokumenteringsstrukturer utvecklas och upprätthålls.

I rapporteringen till ledningen ingår information om hur modellerna fungerat och vilken betydelse de har, om förbättringsbehov i olika delområden och hur åtgärdandet av tidigare observerade brister framskridit samt om ändringar i modellerna. Om affärsrörelsen inte kan kvantifieras tillräckligt väl med hjälp av modellerna, måste ledningen dessutom vara medveten om det samt om orsakerna till briserna i kvantifieringen.

Compliance-risker

Compliance-riskerna hör till de operativa riskerna, och hanteringen av compliance-risker är en del av den interna kontrollen som en helhet. Syftet med hanteringen av compliance-risker är att säkerställa att alla företag i OP Gruppen iaktar lagarna, myndigheternas föreskrifter samt OP Gruppens och företagets undertecknade förbindelser och interna verksamhetsprinciper och anvisningar. Genom hanteringen av compliance-risker säkerställs också att sådana adekvata och etiskt acceptabla principer och rutiner som krävs enligt regleringen iaktas i kundrelationerna.

Compliance-risker hanteras genom att beakta utvecklingen i lagstiftningen samt genom anvisningar, utbildning och stöd inom organisationen för att handlingssätten ska uppfylla regelverkets krav samt genom att övervaka att förfaringsätten i organisationen är förenliga med reglerna. Syftet med det stöd som Compliance erbjuder är att förutse framtida regleringsändringar, delta i diskussioner om tolkningen av regleringskrav som är av väsentlig betydelse för OP Gruppens compliance samt att följa upp och stödja projekt för implementering av bestämmelser. Den riskbaserade compliance-övervakningen säkerställer att kontrollerna i den första försvarslinjen fungerar och att verksamheten är förenlig med regleringen och anvisningarna. Affärsrörelsen ansvarar för att uppgifterna inom den interna kontrollen i anslutning till processerna utförs.

Då en compliance-risk realiserar kan den utöver ekonomisk förlust också medföra andra negativa påföljder såsom sanktioner. Sådana sanktioner är till exempel ordningsavgifter till följd av brott mot olika förpliktelser, påföljdsavgifter, försummelseavgifter, varningar och anmärkningar från myndigheter samt i värsta fall samfundsbot. En följd av att en compliance-risk realiserar kan också vara att anseendet eller förtroendet försvagas eller förloras.

Ansvar för och övervakningen av regelefterlevnaden i OP Gruppens företag ligger hos den högsta och verkställande ledningen samt alla chefer. Var och en som är anställd vid ett företag i OP Gruppen ansvarar för sin del för att regleringen och de interna anvisningarna iaktas.

Compliance-organisationen rapporterar regelbundet om compliance-riskerna och om den interna kontrollens observationer i centralinstitutet och andelsbankerna till styrelsens riskkommitté, företagets styrelser och direktionens styrnings- och compliance-kommitté. Riskkommittén övervakar att affärsrörelsens interna kontroll, oberoende riskhantering och compliance är tillräckliga, att verksamheten är effektiv och pålitlig samt att de principer som gäller dessa iaktas.

Övriga risker på gruppnivå

Koncentrationsrisker

De värdefluktuationer i resultat- och balansposter som orsakas av koncentration bildar inte i sig ett eget riskslag. En koncentrationsrisk beror antingen på en kumulativ exponering för förändring som gäller en enskild riskfaktor eller på ett visst framtidsscenario, som ifall det realiserar kan orsaka större resultatfluktuationer än väntat. Detta kan inträffa i synnerhet om man inte lyckats identifiera och begränsa koncentrationer.

Därför är det viktigt att koncentrationer identifieras och hanteras på alla verksamhetsnivåer. Följande synpunkter ska beaktas när koncentrationsrisker identifieras och hanteringen av dem arrangeras i OP Gruppen.

1. Identifiering och hantering av kumulation av en enskild risk organiseras enligt **intjäningslogiska helheter**. Riskpolicyns struktur ska främja identifieringen av kumulationer och deras storlek begränsas med limiter. Exempel på intjäningslogikernas kumulationer är bland annat:
 - en enskild gäldenärs kumulation eller fordringars kumulationer (till exempel bransch eller geografisk region)
 - en risk relaterad till ett enskilt försäkringsobjekt eller en försäkrad eller kumulation av objekt som exponerats för samma händelse, till exempel via geografiskt läge
 - balansposters förfallo- och omprissättningskoncentrationer över tid eller enligt motpartsgrupp
2. **Enskilda risker som kumuleras över olika intjäningslogiker**, vars hantering kräver effektiva administrativa rutiner som beaktar eventuella intressekonflikter. Exempel på sådana kumulativa exponeringar:
 - kumulation av enskilda gäldenärer eller branschvisa fordringar över bolagen inom OP Gruppen
 - beroende hos OP Gruppens bolag av enskilda tjänsteleverantörer (till exempel värdepappersclearing, IT).
3. Resultatfluktuationer som orsakas samtidigt av flera riskfaktorer och som kumuleras över intjäningslogikerna ska hanteras med administrativa rutiner som beaktar eventuella intressekonflikter. Exempel på sådana kumulationer:
 - OP Gruppen kan ha koncentrationer som varierar från en motpart till flera produktområden och bolag. Bankrörelsen kan ha finansierat bolag vilkas aktier ägs av försäkringsbolag inom gruppen. Samtidigt kan Pohjola Försäkring vara bolagets huvudsakliga försäkringsbolag och OP-Livförsäkring sköta bolagets grupplivförsäkring. Dessutom kan samma bolag tillhandahålla tekniska tjänster för OP Gruppen.
 - Risker som förknippas med ett självständigt land (till exempel risker för politiska beslut och lokala katastrofer, det vill säga tillsammans "landrisk"), kan påverka verksamhetsförutsättningarna för aktörer i landet i fråga i samma riktning, och resultaten av avtalen med olika parter i landet har därför en stark korrelation med varandra.

Riskhanteringsprocessen på gruppnivå ska skapa mekanismer för att med hjälp av beslut om arbetsfördelningen förebygga att för stora direkta och indirekta riskkoncentrationer uppkommer på OP Grupp nivå. Riskhanteringsfunktionen ska skapa mekanismer för att identifiera, bedöma och hantera direkta och indirekta kumulationer på gruppnivå.

I de riktlinjer för riskhanteringsprocesserna som ges för varje intjäningslogiska helhet i dokumentet Principer för riskhantering och i de riskpolicyer som preciserar principerna ska hanteringen av koncentrationsrisker utgöra en fast del av riskhanteringspraxis och limiteringen av verksamheten.

Landriskerna hanteras genom att för olika länder fastställa landlimiter med hjälp av vilka man följer upp, styr och förebygger gruppens landriskkoncentrationer separat för varje intjäningslogik. När limiter fastställs beaktas bland annat landets externa kreditvärdighet och exponering för naturkatastrofer.

Att koncentrera köptjänsterna kan ge stora fördelar. Den verkställande ledningen ska dock ordna verksamheten med en tjänsteleverantör som identifierats som en koncentration ytterst omsorgsfullt och på sätt som lämpar sig för situationen i fråga samt göra upp en verksamhetsplan för att säkerställa kontinuiteten i den egna verksamheten i händelse av problem hos tjänsteleverantören.

Anseenderisker

Anseenderisker hanteras proaktivt och långsiktigt genom att iaktta regelverket, bästa praxis i finansbranschen och OP Gruppens principer för god affärssed samt genom att betona och kommunicera öppenheten i verksamheten. Finansverksamhet baserar sig på anseende och förtroende, varför dessa måste beaktas i all verksamhet. Affärsrörelsen spelar en viktig roll i att identifiera de positiva och negativa verkningarna av sin verksamhet på OP Gruppens anseende samt i att vidta korrigerande åtgärder då det behövs.

En aktiv och öppen kommunikation bygger upp en stark företagsprofil och stärker anseendet och förtroendet. Centralinstitutets funktion Kommunikation följer aktivt upp den publicitet som gruppen och branschen får i medierna och sociala medier samt aktuella samtalsämnen. Branschens och gruppens offentliga profil analyseras veckovis också som en del av beredningsplaneringen för likviditetshanteringen. Gruppen ska ha färdiga verksamhetsmodeller för kommunikationen samt planer för att sköta krissituationer och förebygga att anseenderisker realiserar.

Utöver planmässig kommunikation stärker OP Gruppen sitt anseende proaktivt genom att genomföra gruppens hållbarhetsprogram. Gruppen tillämpar principerna för god affärssed (Code of Business Ethics). Gruppen följer internationella principer för ekonomiskt ansvar, socialt ansvar och miljöansvar samt internationella förbindelser.

1.2 Deklaration om att arrangemangen för riskhantering är tillfredsställande samt riskförklaring

Enligt artikel 435.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 (CRR) ska OP Gruppen offentliggöra en deklARATION godkänd av ledningsorganet, det vill säga OP Andelslags styrelse, om att arrangemangen för riskhantering är tillfredsställande samt en riskförklaring godkänd av ledningsorganet där det ges en kort beskrivning av den övergripande riskprofilen i samband med affärsstrategin.

Deklaration av OP Andelslags styrelse 7.2.2023

Utifrån riskrapporteringen bedömer OP Andelslags styrelse regelbundet efterlevnaden av OP Gruppens principer för risktagning och riskhantering, OP Gruppens företagssäkerhetsprinciper samt OP Gruppens och de olika affärsområdenas riskpolicyer. På basis av de uppgifter styrelsen har fått konstaterar den att de riskhanteringssystem som OP Gruppen använder är tillfredsställande med hänsyn till OP Gruppens riskprofil och strategi.

Riskförklaring av OP Andelslags styrelse 7.2.2023

OP Gruppens grunduppgift är att främja ägarkundernas och omvärldens bestående ekonomiska framgång, trygghet och välfärd genom att tillhandahålla kunderna alla de bank-, placerings- och försäkringstjänster som de behöver.

Utgångspunkten för risktagningen är att OP Gruppen åtar sig att bära de risker som huvudsakligen uppkommer vid uppfyllandet av grunduppgiften. I sin risktagning betonar OP Gruppen måttfullhet, ansvar och ett omsorgsfullt agerande. I OP Gruppens riskprofil betonas därför kredit- och försäkringsriskerna samt löptidstransformationsrisken.

OP Andelslags styrelse anser att dokumentet Principerna för OP Gruppens risktagning, som styrelsen beslutat om och förvaltningsrådet fastställt, tydligt beskriver de allmänna kvalitativa utgångspunkterna och förutsättningarna för OP Gruppens risktagning samt att de kvantitativa gränser för risktagningen som ställts i dokumentet är förenliga med strategin.

OP Andelslags styrelse anser även att risktagningens kapaciteten med hjälp av de kvalitativa riktlinjer och kvantitativa limiter som beskrivs i principerna för risktagning har allokerats till affärsrörelserna i enlighet med gruppens strategi och riskvillighet.

För 2022 fastställde OP Andelslags förvaltningsråd limiter bland annat för OP Gruppens kapitaltäckning, likviditet och riskvillighet. Med limiterna säkerställdes att OP Gruppen eller ett företag inom gruppen inte tar så stora risker i sin verksamhet att det skulle äventyra kapitaltäckningen, lönsamheten, likviditeten eller verksamhetens kontinuitet i OP Gruppen eller i företag som hör till den. I tabellen nedan presenteras OP Gruppens centrala limiter och utfallet av motsvarande risktagningsmätare 31.12.2022. Risktagningen i OP Gruppens affärsrörelse höll sig hela året inom de limiter som förvaltningsrådet fastställt.

Limiter enligt principerna för OP Gruppens risktagning (RAS)	31.12.2022	31.12.2021	Limit
Risktagningskapacitet			
Kärnprimärkapitaltäckning (CET1), %	17,4 %	18,2 %	13,0 %
Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen), %	137 %	146 %	110 %
Största enskilda exponering/kapitalbas enligt konglomeratlagen för täckning av exponeringarna, %	5,6 %	4,6 %	10 %
Likviditetstäckningskrav (LCR), %	217 %	212 %	120 %
Stabil nettofinansieringskvot (NSFR), %	128 %	130 %	110 %
Risktagningsförmåga			
Realiserade operativa risker (netto), mn €	5,79	8,88	50
Riskvillighet och allokering av den: ekonomiskt kapitalbehov/OP Gruppens interna kapital, %			
OP Gruppen	36,49 %	36,53 %	75 %
Bankrörelsen totalt, varav	28,66 %	27,15 %	51,5 %
Hushållsbanksrörelse	14,18 %	12,91 %	26,5 %
Företagsbanksrörelse	12,02 %	11,36 %	21 %
Centralbanken	2,11 %	2,57 %	3,5 %
Kapitalförvaltning	0,35 %	0,31 %	0,5 %
Skadeförsäkring	6,63 %	7,57 %	13,5 %
Livförsäkring	3,76 %	4,55 %	8,5 %
Annat	0,78 %	1,05 %	1,5 %

De kvalitativa riktlinjer och kvantitativa begränsningar som styrelsen beslutat om och förvaltningsrådet fastställt kompletteras och preciseras med andra riskhanteringsanvisningar samt mer detaljerade riskpolicier för affärsområdena. Med hjälp av dem har säkerställts att risktagningen i OP Gruppen affärsområdesvis riktar sig till objekt som är förenliga med strategin och att det i verksamheten inte tas så stora risker att det skulle äventyra kapitaltäckningen, lönsamheten, likviditeten eller verksamhetens kontinuitet i OP Gruppen eller i företag som hör till den.

2 OP Gruppens kapitaltäckning

I den här delen ges en översikt över OP Gruppens kapitaltäckning. Mer detaljerad information ges i OP-sammanslutningens Pelare III-tabeller 2022, som ges ut som en separat Excel-fil på engelska.

2.1 OP-sammanslutningens kapitalbas och kapitaltäckning

Sammanslutningen av andelsbanker består av sammanslutningens centralinstitut (OP Andelslag), centralinstitutets medlemskreditinstitut och de företag som hör till deras finansiella företagsgrupper. Trots att OP Gruppens försäkringsbolag inte hör till sammanslutningen av andelsbanker, påverkar investeringarna i dem väsentligt den kapitaltäckning som räknas ut enligt kapitaltäckningsreglerna för kreditinstitut. Närmare uppgifter om de företag som hör till den finansiella företagsgruppen finns i bokslutet för 2022 i noterna 23 och 84. Förändringarna i Gruppens struktur har presenterats i OP Gruppens bokslutskommuniké 1.1–31.12.2022.

2.1.1 Kapitalbas

Kapitalbas, mn €	31.12.2022	31.12.2021
OP Gruppens eget kapital	14 335	14 184
Försäkringsbolagens inverkan på eget kapital avdras	-721	-988
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	337	-96
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	13 951	13 101
Immateriella tillgångar	-343	-351
Överskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-231	-132
Andelskapital som dras av från kapitalbasen	-163	-160
Förtutsebar utdelning	-144	-96
ECL –förväntade förluster underskott	-425	-356

Tillämplig summa av otillräcklig täckning för nödlidande exponeringar	-76	-41
Kärnprimärkapital (CET1)	12 569	11 965
Primärkapital (T1)	12 569	11 965
Debenturlån	1 308	1 308
Debenturlån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	91	141
Supplementärkapital (T2)	1 399	1 448
Kapitalbas totalt	13 968	13 413

I tabellen presenteras hur OP-sammanslutningens kärnprimärkapital härleds ur OP Gruppens kapitalbas. Kärnprimärkapitalet påverkades positivt av bankrörelsens resultat och emissioner av Avkastningsandelar. Beloppet av Avkastningsandelarna i kärnprimärkapitalet var 3,2 miljarder euro (3,1).

På debenturlån har tillämpats övergångsbestämmelser för gamla debenturlån.

2.1.2 Totalt riskvägt exponeringsbelopp

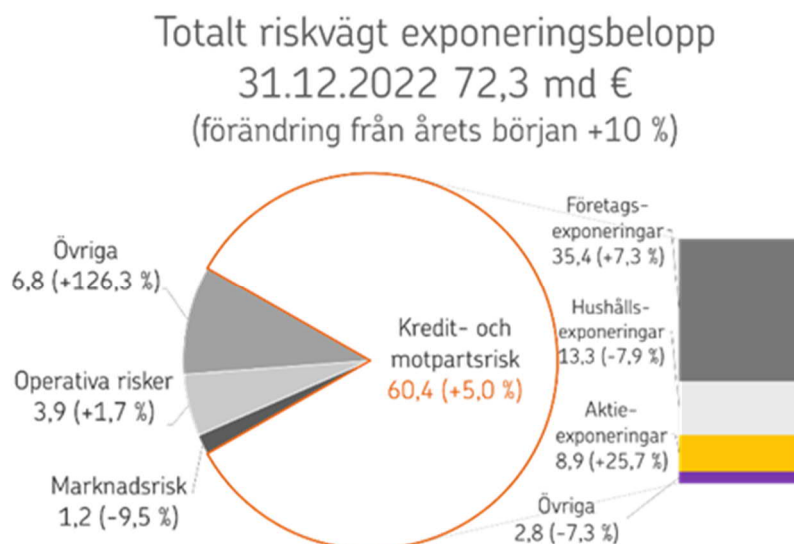
Totalt riskvägt exponeringsbelopp, mn €	31.12.2022	31.12.2021
Kredit- och motpartsrisk	60 437	57 267
Schablonmetoden (SA)	8 476	4 822
Exponeringar mot stater och centralbanker	495	298
Institutsexponeringar	627	5
Företagsexponeringar	5 244	3 179
Hushållsexponeringar	1 245	1 142
Exponeringar säkrade genom panträtt i fastighet	153	1
Fallerade exponeringar	72	45
Säkerställda obligationer	540	
Fordringar på vilka en kortfristig kreditvärdering kan tillämpas	0	
Företag för kollektiva investeringar (CIU)	0	0
Aktieexponeringar	1	6
Övriga	99	146
Internmetoden (IRB)	51 960	52 446
Institutsexponeringar		1 191
Företagsexponeringar	29 997	29 808
Hushållsexponeringar	12 002	13 320
Aktieexponeringar	8 944	7 112
Övriga	1 018	1 015
Risker förknippade med en central motparts obeståndsfond	0	
Positioner i värdepapperisering	111	94
Marknads- och avvecklingsrisk, schablonmetoden	1 070	1 380
Operativ risk, schablonmetoden	3 851	3 786

Kreditvärdighetsjustering (CVA)	179	204
Övriga risker*	6 678	3 000
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	72 327	65 731

*Schablonmetodbaserad ökning i de riskvägda posterna

Redovisningen i tabellen över totalt riskvägt exponeringsbelopp har ändrats. Jämförelseuppgifterna har justerats för ändringarnas del så att de ska motsvara det nya redovisningssättet.

Det totala riskvägda exponeringsbeloppet uppgick till 72,3 miljarder euro (65,7), vilket är 10 procent större än vid årsskiftet 2021. Det totala riskvägda exponeringsbeloppet ökade till följd av SA-golvet. Under det tredje kvartalet övergick OP Gruppen i kapitaltäckningsanalysen till en schablonmetod för institutsexponeringarna och för vissa mindre företagsexponeringar. Ändringen hade ingen väsentlig inverkan på kapitaltäckningen. Tidigare tillämpades internmetoden, IRBA, på exponeringarna i fråga.

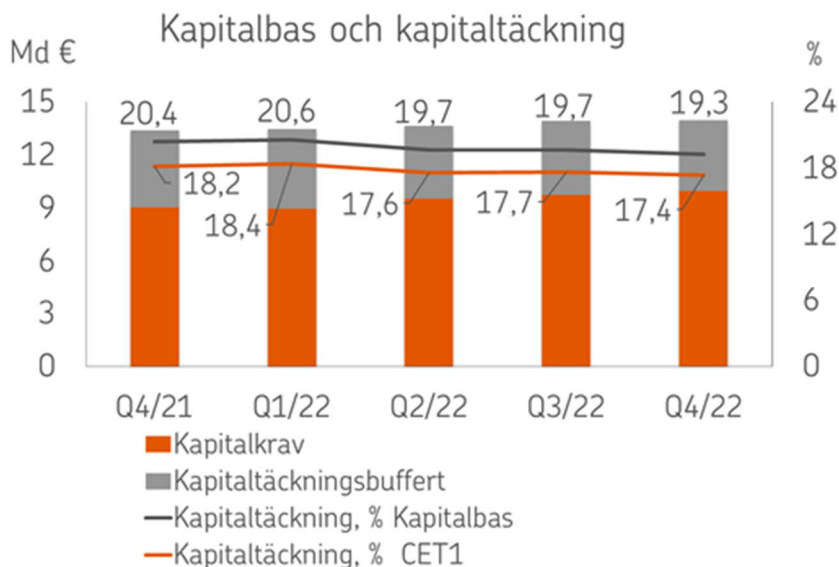

2.1.3 Nyckeltal för kapitaltäckningen

Relationstal, %	31.12.2022	31.12.2021
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	17,4	18,2
Tier 1-kapitalrelation	17,4	18,2
Kapitalrelation	19,3	20,4

Relationstal utan övergångsbestämmelse, %	31.12.2022	31.12.2021
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	17,4	18,2
Tier 1-kapitalrelation	17,4	18,2
Kapitalrelation	19,2	20,2

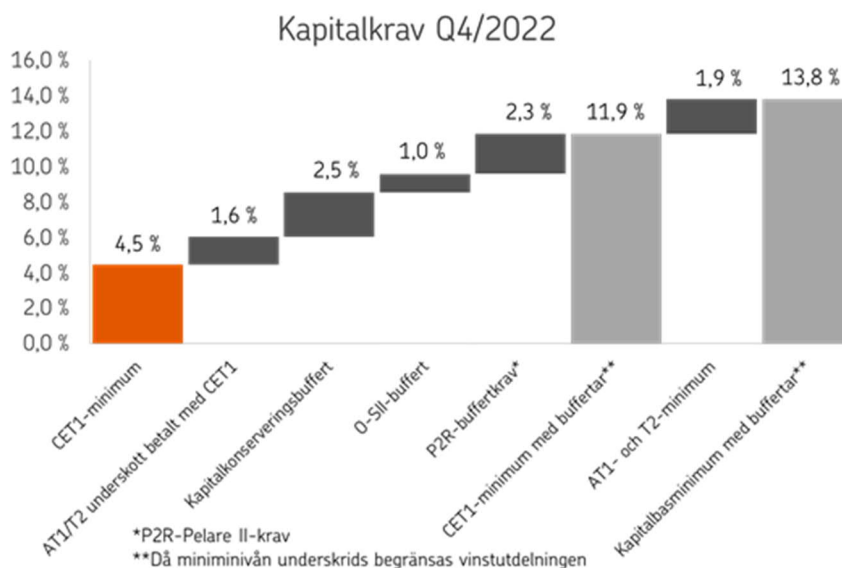
OP Gruppens CET1-kapitaltäckning var 17,4 procent (18,2), vilket överstiger miniminivån enligt regleringen med 5,5 procentenheter. Nyckeltalet försvagades med en procentenhet när SA-golvet började tillämpas under det andra kvartalet. Resultatet och emissioner av Avkastningsandelar förbättrade relationstalet.

Kapitalkrav, mn €

	31.12.2022	31.12.2021
Kapitalbas	13 968	13 413
Kapitalkrav	9 979	9 041
Buffert för kapitalkrav	3 989	4 373

Kapitaltäckningen i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade minimigränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för CET1-kapitaltäckningen. Den andel av minimikraven för AT1 och T2 som ska täckas med CET1, 1,6 procent, höjer minimigränsen för CET1 till 6,1 procent. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent enligt kreditinstitutslagen, O-SII-buffertkravet på 1 procent och ECB:s P2R-krav höjer i praktiken den lägsta gränsen till 13,8 procent för den totala kapitalrelationen och till 11,9 procent för CET1-kapitaltäckningen, med beaktande av underskotten i primärkapitaltillskottet (AT1) och supplementärkapitalet (T2).

Skuldsättning, mn €	31.12.2022	31.12.2021
Primärkapital (T1)	12 569	11 965
Exponeringar totalt	165 362	161 415
Bruttosoliditetsgrad, %	7,6	7,4

Bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio) beskriver skuldsättningen; mätarens miniminivå är tre procent. Till uppgången i relationstalet bidrog i synnerhet bankrörelsens resultat.

2.2 Finans- och försäkringskonglomeratets kapitaltäckning

OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Mn €	31.12.2022	31.12.2021
OP Gruppens egna kapital	14 335	14 184
Kapitallån och debenturlån	1 399	1 448
Övriga branschvisa poster som inte ingår i kapitalbasen	-442	-392
Goodwill och immateriella tillgångar	-1 077	-1 097
Värderingsdifferenser i försäkringsrörelsen*	1 083	794
Planerad utdelning	-144	-96
Poster som enligt IFRS dras av från kapitalbasen**	177	-181
ECL -förväntade förluster underskott	-370	-330
Konglomeratets kapitalbas totalt	14 961	14 331
Kapitalbaskravet i kreditinstitutsverksamheten***	9 661	8 111
Kapitalbaskravet i försäkringsrörelsen*	1 237	1 672
Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt	10 898	9 783
Konglomeratets kapitaltäckning	4 063	4 547
Konglomeratets kapitalrelation (%)	137	146

*Värderingsdifferenser och bedömning av SCR enligt försäkringsbolagens solvens

**Överskott i pensionsansvar, värdering av säkringen av kassaflöde från fonden för verkligt värde

***Totalt riskvägt exponeringsbelopp x 13,8 %

Övergångsbestämmelserna har beaktats i siffrorna. OP Gruppens kapitalbas uträknad enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen) överskred lagens minimibelopp med 4,1 miljarder euro (4,5). Kapitalkravet för Bankrörelsen var oförändrat på 13,8 procent beräknat på de riskvägda posterna. OP Gruppens kapitalbas i förhållande till minimikapitalkravet var 137 procent (146). Nyckeltalet försvagades med cirka 15 procentenheter i och med att den schablonmetodbaserade golvnivån (SA-golvet) för riskvägda poster började tillämpas. Till följd av bankrörelsens buffertkrav och försäkringsbolagens solvenskrav beskriver minimigränsen för kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen, 100 procent, den nivå inom vilken konglomeratet kan verka utan myndighetsåligganden på grund av underskridning av buffertar.

3 Underskrifter

Styrelsen bekräftar att OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport 2022 samt OP-sammanslutningens Pelare III-tabeller 2022 har avgetts i enlighet med bestämmelserna i avdelning 8 i CRR och de anvisningar från Europeiska bankmyndigheten som ansluter sig till den, samt att rapporterna har upprättats i enlighet med de principer för offentliggörande av information om kapitaltäckning som OP Andelslags styrelse har fastställt 2022. Principerna fastställer vilka förfaranden som ska användas för att verifiera att den information som offentliggörs är korrekt samt för att bedöma vilken information som är relevant.

Helsingfors den 1 mars 2023

Jaakko Pehkonen
styrelseordförande

Timo Ritakallio
chefdirektör

Jarna Heinonen

Jari Himanen

Kati Levoranta

Pekka Loikkanen

Tero Ojanperä

Riitta Palomäki

Petri Sahlström

Olli Tarkkanen

Mervi Väisänen